

Največji sloven-
ski tednik v
Zedinjenih
državah

Izkaša vsako sredo.

NASLOV
uredništva in
upravnitva:
1951 W. 22nd Place
Chicago, Ill.

GLASILO K. S. K. JEDNOTE

OFFICIAL

ORGAN

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATH. UNION

Entered as Second-Class Matter January 18, 1915, at the Post office at Chicago, Illinois, under the Act of August 24, 1912.

The largest Slovenian
Weekly in
the United States
of America.

Issued every
Wednesday

OFFICE:

1951 W. 22nd Place
Chicago, Ill.

No. 19. Štev. 19.

Chicago, Ill., 19. maja (May) 1915

Leto 1. Volume 1.

Listnica uredništva.

S tem prosimo vse one sobr. tajnike krajevnih društev, ki nam še niso poslali izjave o novi tožadnevniški točki in povznanju tožadnevne asesmenta, da to kmalu storijo in sicer v kolikor mogoče kratki in razumljivi obliki. Poroča naj se n. pr. takole: "Naše društvo se je na svoji zadnji seji dne... izrazilo proti poškodninski točki, ter se popolnoma strinja z resolucijo dr. sv. Štefana št. 1. v št. 17. tega lista." Ali: "Naše društvo itd. se je izrazilo za novo poškodninsko točko, ter tozadevno zvišanje asesmenta." Drugih stvari sploh ni potreba omenjati v teh izjavah, ali jih ponavljati v takih oblikah, kakor so bile že priobčene.

Naročnik Joliet, Ill.—Da, tudi nam se zdi čudno, da zastopa prvi, največji? in edini? slovenski katoliški list za slovenske delavce v Ameriki tako stališče! V svojih predalcih se kaj rad ponaša in zrcali z raznimi gesli, kakor: "Vse za vero, dom in narod!" — "Vsi za enega, eden za vse!" — pa deluje v svojih, doma "skrupulanih" dopisih ravno nasprotno! Laži, obrekovanje, natoleevanje, nevoščljivost in zlobnost pač ne dišijo tak list. Dopis "Iz potovanja" v 48 številki tega uzornega lista je bil narejen na 1006 N. Chicago St., Joliet, Ill. — Vidite, zopet imamo tukaj zvezdo na literarnem polju v osebi Jak. A. leševčevega potomca! Morda se bo celo ta sorodnik Brencljeve Špele prvi potegnil za zadnjič razpisano literarno nagrado?

Nikakor se nam ne zdi umestno spuščati se s takimi osebami v polemiko, ker iste sploh vredni niso, tem manj pa še, ker je naš list menda najmlajši? in najmanjši? katoliški list! — Dotičnikom kličemo le: "Oče, odpusti jim, — čeravno dobro vedo, kaj delajo!"

Lokalne vesti.

Himen.

V nedeljo dne 16. t. m. se je poročil v naši domači cerkvi sv. Štefana v tuk. krogih dobro znani rojak Anton Banič, doma iz Broda, fara Leskovec na Dolenjskem. Za družico v zakonskem življenju si je izbral gđ. Ano Zupančič, rodom iz Toplice na Dolenjskem. Ženin je brat tuk. uglednega trgovca Frank Baniča. Novoporočencema kličemo: "Bilo srečno!"

K stavki tesarjev.

Tekoči teden se vrši v Chicagu in v okraju Cook splošno glasovanje organiziranih tesarjev v prilog poravnave ali premirja velike stavke. Vsaka podružnica, ali posamezna unija mora glasovati individualno, jeli zadovoljna s ponudbo 67½c urne plače ali ne? Ta plača se pa ozira šele na zadnjih 18 mesecev v novi triletni pogodbi. Rezultat splošnega glasovanja o tej zadevi se bode priobčil šele koncem tekočega tedna, tedaj ko se bo tozadevno glasovanje zaključilo.

Poštarne pošiljke v Avstrijo jemajo.

Kakor naznanja poštni urad našega mesta, so pošiljke iz Chicaga v Avstrijo zadnji čas zelo pojenjale. Preje se je poslalo venkaj od tukaj sleherni dan približno 600 zavitek do 11 funtov težkih. Ti zavitki so bili namenjeni revnim družinam, kojih očetje in sorodniki se nahajajo v vojni. Vsebovali so po večini: kavo, sladkor, čaj, sol in druga potrebna domača blagovila.

Zopetni roparski umor.

Dasiravno imamo v Chicagu povsem novo mestno upravo z novim policijskim načelnikom vred, so tukaj vlomi, tatvine, uboji in roparski umori na dnevnem redu. Glasom policijskega izvestja se je izvršila v našem mestu ob 11. do 15. maja sedem vlomov v razne prodajalne, en roparski napad in en roparski umor.

Komaj teden dni sta bila na prostem dva znana chicaška bandita "Pap" in "Son" in sta minulo soboto zvečer ob 10 uri zopet pokazal svoje mojstrsko delo. Prišla sta v grocerijo E. Willitsa na 5649 Cottage Grove Ave., ko je gospodar ravno spravljal v blagajno dnevne prejemke. Ropar "Pap" je s samokresom najprvo ustrelil Willitsa, med tem ko je njegov tovariš zaprl njegovega sina in pomočnika v ledeno omaro. Kar je bilo denarne vrednosti sta roparja vse odnesla in zbežala. Nad 500 detektivov ju sedaj išče, ker imajo natančne popise o njih. Težko pa, da ju bodo izsledili, ker je naša slavna policija v tem oziru na slabem glasu.

Občutna kazen.

Sodnik Landis je te dni obsodil nekega Emil Kahna, alias Maks Cohena na 2 leti ječe v federalnem zaporu v Leavenworth, Kans., ker je ponaredil neko poštno nakaznico samo za 80 centov in sicer s \$15.15 na 15.95.

Za naše gospodinjce.

Mestni zdravstveni komisar Robertson se zelo poganja zato, da bi se zgradilo v Chicagu veliko mestno pralnico, ki naj bi izvrševala svoj posel ceneje kot druge pralnice. Novo podjetje se bode zgradilo ob Lincoln in Augusta cesti, ki bode zvezano za eno velikim mestnim ljudskim kopališčem.

Ameriške vesti.

\$500.000 za rudarje.

Calumet, Mich., 17. maja. — Znana "Calumet in Hecla rudarska družba" se je izjavila, da bode razdelila dne 11. junija t. l. med svoje delavce pol milijona dolarjev. Ta znesek bode dala družba svojim rudarjem kot odškodnino za znižanje plače tekom zadnjega leta, odkar je nastala tukaj stavka. Svoto se bode razdelila med 10.000 rudarjev tuk. bakrenega okrožja. Družba dela namreč zadnji čas izborno kupčijo z bakrom, vsled tega je določila to veliko svoto dobička tudi za delavce.

Avstriji bežijo iz Kanade.

Winnipeg, Man. Kanada, 17. maja. — Ker se bojuje avstrijski izseljenci, bivajoči v Kanadi pred sumarično aretacijo po kanadski oblasti, so se jeli trumoma zbirati in pripravljati za odhod proti Združenim državam. Tako je bilo danes pripravljenih za beg blizu Waterbourn 4000 Avstrijcev, s kojim ima naše vojaštvo in imigracijski uradniki Združ. držav mnogo posla.

Minneapolis, Minn., 17. maja.

V zadevi velikega navala brezposelnih Avstrijcev iz Kanade semkaj, je vladini naselniški urad izjavil, da ne bo nikakor dovolil pristop Avstrijcem na naša tla, ako ne bode imela vsaka oseba, oz. vsak begun postavno določene denarnega zneska pri sebi. Minuli teden je kanadska oblast aretirala in zaprla kot vojnega vjetnika nekega avstrijskega konzula, službujočega v Kanadi.

Priporočilo.

Cenjene člane in naročnike v Peru, Ill.; La Salle, Ill.; Oglesby, Ill. in De Pue, Ill., opozarjamo na

oglas Louis M. Ptak-a, slovenskega pogrebniaka v Peru, Ill. Lastnik tega podjetja je rodom Čeh in zaeno tudi član društva sv. Družine št. 5 K. S. K. J. v La Salle, Ill. Slovan k Slovanu!

Deportacija Dornburga.

Washington, D. C., 17. maja. — Ker je prišlo vladi na uho, da je poslala Nemčija semkaj svojega zastopnika Dr. B. Dornburga, ki je bil zunaj v visoki politični službi, — namenoma delati v Zedinjenih državah propagando za Nemčijo, se je v Washingtonu določilo, naj se tega nezaželjenega gosta in nemškega razgrajaka izžene iz te dežele. Vsled tega bode torej Dr. Dornburg v kratkem deportiran.

Tudi posledice katastrofe "Lusitanije."

New York, N. Y., 17. maja. Znano je, da se je bivši predsednik Zedinj. držav Theodore Roosevelt povodom katastrofe "Lusitanije" javno izrazil, da je bil to piratski čin Nemcev. To vest je kmalu izvedel tuk. Bull Moosov politični klub 14. distrikta, ki se stoji večinoma iz Nemcev. V uradih tega kluba sta se nahajali že nekaj let dve veliki portretni sliki Roosevelta; ker so pa člani tega kluba izvedeli o Rooseveltovem protinemškem mišljenju, so minulo soboto obe njegovi sliki iz klubovih prostorov odstranili.

Slovan, izumitelj brezčnega brzojava.

New York, N. Y., 17. maja. — Ker je uložil dozdevni izumitelj Italijan Wm. Marconi napram "Atlantic Communication družbi" tožbo za odškodnino vsled izrabljanja njegovega izuma, je nastopil v tej zadevi tudi znani profesor Mihajlo Pupin, ki poučuje tehniko na Columbia univerzi, ter je dokazal, da je on prvi izumil to moderno iznajdbo že pred Marconijem. To iznajdbo je dal tedaj prof. Pupin celemu svetu na razpolago brez kakor odškodnine. Prof. Pupin je rodom Srb, ali Slovan, ter je častni srbski minister za Zedinjene države.

Za povečanje naše mornarice.

Mornarična liga Zedinjenih držav, koje predsednik je general Horace Porter, je imela tukaj zadnje dni sejo eksekutivnega odbora. Na tej seji se je enoglasno sklenilo, da se pošlje predsedniku Wilsonu resolucijo za povečanje naše mornarice. V to svrhu naj bi vlada določila znesek 500.000.000 dolarjev.

V znamenju neodvisnosti.

New York, N. Y., 17. maja. — Velika in znana "Aetna izdelovalnica eksplozivnih snovi," ki ima v mnogih državah naše Unije svoje tovarne, je dobila od zaveznikov (Anglije, Rusije in Francije) naročil za \$7.800.000 municije in sicer za \$6.400.000 brezdimnega smodnika in za \$1.400.000 Trinitro tolnola. Ta družba ima sedaj skupnega naročila za 30 milijonov dolarjev. Da bode zamogla vse to izvršiti, bode svoje različne delavnice in tovarne znatno povečala.

Protest Zedinjenih držav.

Washington, D. C., 17. maja. — Ker je izgubilo dne 7. maja na potopljenem parniku "Lusitaniji" tudi 114 Amerikanov svoje življenje, je poslala minuli teden Washingtonska vlada v Berlin uradno in zelo ostro pritožbo. Zahtevalo se je odločno zadoščenje od strani Nemčije, v prvi vrsti pa, da ne sme Nemčija več napadati nevtralnih parnikov, na katerih se nahajajo Američani. Ta protest, ki je vseboval še več drugih važnih točk, je sestavil pred-

sednik Wilson s svojim kabinetom vred. Protest je uročil nemški vladi ameriški poslanik Gerard v Berlinu dne 15. t. m.

Kakor se poroča semkaj iz Berlina, ne bode Nemčija odobrila vseh zahtevanih točk. Odgovorila bode šele dne 19. ali 20. maja. Govori se tudi, da bode dala Nemčija Zedinjenim državam 14 dni časa v svrhu dogovora in sporazuma z Anglijo glede dovoza municije in živeža za Nemčijo.

Skupno v smrt.

New York, N. Y., 16. maja. — Včeraj popoldne so našli v neki sobi hotela St. Regis trupla Mrs. in Mr. Harold Ault-a iz Newarka, N. J. Gospa Ault je klečala poleg postelje kakor da bi molila in je imela prestreljeno sence; poleg nje je pa ležal v mlaki krvi njen soprog. Vse okoliščine kažejo na to, da sta šla oba prostovoljno in skupno v smrt menda vsled pomankanja denarja, kajti pri moži so našli samo 68c drobiža.

Policijska ura za zamorce.

Hermitage, Ark., 16. maja. — Z današnjim dnem je stopila pri nas v veljavo nova določba, da se ne sme noben zameorec ali črnc po 9 uri zvečer več prikazati na cesti. Na ta način hočejo omejiti številne tatvine in nočne napade, izvršeni večinoma po zamorecih.

Zopet dva katoliška škofa umrla.

—V zadnji številki smo poročali o smrti Rt. Rev. C. H. Coltona v Buffalo, N. Y., ki je prominul dne 9. maja t. l. Dan kasneje, ali dne 10. maja je pa zaspal v Gospodu Rt. Rev. Lawrence Scanlan, katol. škof v Salt Lake City, Utah in dne 11. maja pa Rt. Rev. C. P. Maes, katol. škof v Covington, Ky. Tako je izgubila katol. Cerkve v Ameriki v treh dneh tri svoje višje dušne pastirje.

Iz malega raste veliko.

Buffalo, N. Y., 16. maja. — Danes je tukaj umrl šrirom Amerike dobro znani trgovec Seymour H. Knox, bratranec milijonarja F. W. Woolwortha, ki se je držal gesla: "Iz malega raste veliko." Knox, ki je komaj 45 let star, je s svojim sorodnikom ustanovil številno 5c in 10c trgovin, koje je najti skoro v vsakem mestu naše Unije in na Angleškem. Ta družba ima sedaj 65 milijonov dolarjev kapitala. Zapuščina, ali premoženje pok. Knoxa znaša \$20.000.000.

Iz dežele morilcev.

Washington, D. C., 17. maja. — Iz Vera Cruz v Mehiki se semkaj uradno poroča, da je bil včeraj ondi ustreljen premožni Američan John Knopp, rodom iz New Yorka. Navedenec je odpotoval šele pred nekaj tedni iz glavnega mesta Mehike. Seboj je nosil veliko svoto denarja. Na nesrečo so ga pa ujeli mehikanski vojaki, ga oropali in končno ustrelili.

Končana stavka premogarjev.

Cleveland, O., 17. maja. — Med premogarji in raznimi družbami v istočnem premogarskem distriktu države Ohio je prišlo minuli teden po 13mesečnem štrajku do zaželenega premirja in zmage. Danes in jutri se bode zopet vrnilo na delo približno 13.000 premogarjev. Premirje se je doseglo potom kompromisa, da so tudi delavci pri svojih zahtevah nekaj odjenjali; vendar so pa ti dosegli vsled vstrajnosti in solidarnosti povišanje plače, kakor zahtevano.

Boji z Indijanci.

Washington, D. C., 17. maja. — Admiral Howard je sporočil danes mornaričnemu oddelku, da je

napadel blizu Guayamasa cel oddelek bojevitih Indijancev tamošnje Američane. Krvoločni Indijanci so umorili tri Američane in jih ranili večje število. Vendar se je sedaj našim vojakom posrečilo, da so zajeli Indijance, ter preplašene Američane rešili, približno 70 po številu. Da se sliče boje Indijancev zatre, je poslala vlada v zaliv Taburi križarko "Raleigh" in "New Orleans" pa Guayamas.

Inozemske vesti.

Avstrijski prestolonaslednik nevarno ranjen?

Pariz, Francija, 15. maja. — Iz Varšave se semkaj iz zanesljivega vira poroča, da je bil zadnje dni avstrijski prestolonaslednik nadvojvoda Karol Franc Josip v zadnjih bojih v Zapadni Galiciji nevarno ranjen.

Ljudska vstaja v Trstu.

Rim, Italija, 16. maja. — Danes se je pojavila v Trstu velika ljudska revolta. Pred vlado namestništva se je zbralo na tisoče in tisoče ljudstva, kjer je klicalo: "Smrt Franc Josipu!" Na javnih trgih so demonstrantje trgli in sežigali avstrijske zastave ter slike cesarja.

Vlada je takoj zatem pozvala številno mož žandarmerije in vojaštva. Le s težko silo se je tem posrečilo zadušiti revolucionarno silo, kajti uporniki so metali iz zavetij kamenje na žandarmerijo in vojaštvo zelo uspešno. Ko se je upornike pomirilo, so našli na cestah 47 ustreljenih žena, več moških in nad 300 ranjencev.

Spopadi na meji.

Položaj med Italijo in Avstrijo postaja vedno bolj resen. Na neki meji med tima državama je prišlo že do spopada med avstrijskim in italijanskimi četami. Vsled premoči Italijonov so se morali Avstrijci umakniti.

Odstop italijanskega ministrstva.

Rim, Italija, 17. maja. — Prav zaradi pretečega konflikta z Avstrijo je celo italijansko ministrstvo resigniralo ali odstopilo. Kralj Viktor Emanuel je naprosil končno znanega ljudskega voditelja in prijatelja Salandra naj prevzame vodstvo novega kabineta. Ljudstvo je ta korak z navdušenjem pozdravljalo pred vsakim palačo. Govori se tudi, da se je Italija skrivoma pridružila zaveznikom: Franciji, Angliji in Rusiji. Razjarjeno ljudstvo je v nedeljo 16. t. m. prirejalo po vseh večjih mestih sijajne manifestacije v prilog vojne. Napadlo je trgovine Nemcev in iste spodilo iz mesta. Avstrijski poslanik v Rimu se že odpravlja na potovanje proti Dunaju. Italija ima sedaj pripravljeno 1.700.000 vojakov za vojno.

Vojna med Avstrijo in Italijo.

London, Anglija, 17. maja. — Danes za rano jutraj je došlo semkaj poročilo, da so že Avstrijske čete prekoračile laško mejo.

Bern, Švica, 16. maja. — Iz Italije se semkaj naznanja, da se je vsa vojaška posadka iz Milana podala neznanu kam. Včeraj se je pričelo tudi z evakuacijo tega mesta; istotako beži ljudstvo iz mesta Lago di Garda ter iz avstrijskega mesta Trent na Tirolskem.

Aretacije Nemcev in Avstrijcev na Angleškem.

London, Anglija, 16. maja. — Ker je postalo angleško ljudstvo vedno bolj in bolj razjarjeno nad Nemci, se je vlada odločila, da bode internirala vse nenaturalizirane Nemce in Avstrijce v staro-

sti od 17 do 55 leta. Dalje je izdala vlada odredbo naj se premoženje teh zapleni, nezaželjene stanovnike pa požene preko meje iz dežele.

Nemci in Avstrijci so vsled tega odloka zelo razburjeni. Zbira se jih sleherni dan na tisoče in tisoče na raznih policijskih postajah, kamor se zatekajo prostovoljno. Samo iz Londona bode poginanih vsled tega približno 100.000 Nemcev in Avstrijcev. Vse nemške trgovine in hoteli so tukaj opustošeni. Ljudstvo ne more pozabiti nečuvence katastrofe "Lusitanije", koje so edinole Nemci povzročili. Tudi v Južni Afriki in Avstraliji se čuje o sličnih demonstracijah napram Nemcem.

Nadaljne najdene žrtve "Lusitanije".

Queenstown, Anglija, 16. maja. — Danes so našli na morju zopet 9 trupel, ali žrtve potopljenega parnika "Lusitanije" in sicer: tri moške, tri ženske, dve deklici in enega deteta. Izmed teh se je dognalo, da so bili trije iz Zedinjenih držav, eden iz Kanade ostali pa iz Anglije. Trupla so prepeljali semkaj. Večino žrtve iz Amerike bode Cunardova parobrodna družba prepeljala brezplačno nazaj v njih domovino. Milijonarja Alfred G. Vanderbilt in Elbert Hubbard dosedaj še niso našli, dasiravno išče njih trupla več sto malih parnikov noč in dan. Vanderbiltovi sorodniki so razpisali \$5000. nagrade za najdenje njegovega trupla.

Odstop nemškega admirala.

London, Anglija, 16. maja. — Nemški mornarični minister admiral von Tirpitz je te dni odstopil. Povod njegove resignacije se pripisuje sporu s člani nemškega vladnega kabineta vsled torpediranja "Lusitanije". To vest je priobčil danes list "Exchange Telegraph", katero je prejel iz Kodanija.

Revolucija na Portugalskem.

Lisbona, Portugalsko, 17. maja. — Na Portugalskem traja že tri dni splošna revolucija. Revolucionarna stranka je z vojaštvom vred zasedla glavno mesto republike in odstavila dosedanjega predsednika z ministrstvom vred. Ministra Castro in Medeiros so odvedli kot vjetnika na bojno ladjo Vasco da Gama, poleg teh je bilo aretovanih tudi številno rojalistov.

Vstaji so si prisvojili več bojnih ladij, iz katerih so streljali na Lisbono, da je prišla na več krajih goreti. Med temi in pristaki stare vladine stranke je prišlo tudi do krvavih cestnih izgrediv, kjer je bilo 70 oseb ubitih in nad 300 ranjenih.

Ljudstvo je proglasilo novim predsednikom portugalske republike Joaoa Chagasa. Le z naporom silo se je posrečilo novi vladi pomiriti razburjeno ljudstvo ter vojaštvo pred hujšimi izgredivi, ker jim je zagotovilo vse zahteve.

Trdnjava Przemysl obkoljena.

Dunaj, Avstrija, 16. maja. — Sovražne čete na Rusko-Poljskem so se jelo do cela umikati. V južnem delu Pelice se je sovražnika pogluno daleč nazaj.

Najbolj zanimivo je pa poročilo, da se je našim ter nemškim četam posrečilo zopet obkoliti trdnjavo Przemysl, katero imajo sedaj Rusi v rokah. Ako bode naše čete vstrajno delovale se smelo pričakuje, da bomo to važno trdnjavo dobili zopet nazaj.

Grški kralj nevarno bolan.

Atene, Grška, 16. maja. — Grški kralj Konstantin se je tako nevarno prehladil, da se ga je lotila huda pljučnica in vnetje prsne mreže. Zdravniki imajo malo upanja, da bi zopet okrevale.

Dopisi in društvene vesti.

NAZNANILO.

Calumet, Mich.
Iz urada društva sv. Petra št. 30 K. S. K. J.

Cenjenim članom imenovanega društva se daje tem potom na znanje, da imamo na prihodnji seji, ki se vrši 23. maja t. l. več važnih točk na dnevnem redu. Dolžnost je torej vsakega člana, da se iste seje gotovo udeleži, ker le na ta način bode mogoče zadeve in stvari rešiti v zadovoljnost.

Dalje prosim in opominjam vse one člane, ki se še niso opravičili glede opravila svoje velikonočne dolžnosti, naj se opravičijo pri prihodnji seji 23. t. m. Kdor tega ne stori, bode izločen iz društva in K. S. K. J.!

Za društveni odbor:
John R. Sterbenz, tajnik.

IZJAVA.

Joliet, Ill.

Slovensko podp. društvo sv. Jožefa št. 2 K. S. K. J. Joliet, Ill., je na svoji zadnji redni mesečni seji dne 2. maja t. l. razmotrivalo o poškodninskem oddelku in sicer za poškodbo treh, dveh ali enega prsta na eni roki in je prišlo do zaključka, da naj bi ostal ta poškodninski oddelček pri STAREM, kakor je sedaj v veljavi.

Pomniti je treba, če bi slavna društva in člani sprejeli ta novi oddelček, bi sedanji/asesment nikakor ne zadostoval; zato je bi morali plačevati še večje prispevke kakor sedaj; saj je vendar sedanji asesment že dosti velik!

Na podlagi tega, kakor že gori omenjeno, je naše društvo sv. Jožefa št. 2 zaključilo, da naj ostane poškodninski oddelček pri starem, kakor je sedaj.

Društvo sv. Jožefa št. 2 K. S. K. J., Joliet, Ill.
A. Golobitch, predsednik.
John Vidmar, tajnik.

RESOLUCIJA.

Cleveland, Ohio.

Iz urada društva sv. Vida št. 25 K. S. K. J., Cleveland, Ohio.

Naše društvo je na svoji redni seji dne 2. maja razmotrivalo glede nove poškodninske točke pri K. S. K. J. za izgubo 1, 2 ali 3 prstov na eni roki in po daljšem razgovoru se je zaključilo sledeče:

Ker bi sedanji mesečni asesment 5c nikakor ne zadostoval za izplačevanje večje poškodninske podpore kakršno sedaj izplačuje K. S. K. J. bi se moralo gotovo na podlagi državnega zavarovalnega poškodninskega zakona, ali določbe na vsak način ta asesment zvišati s 5c na 10 centov mesečno, ali pa še več. Poškodnina mora biti namreč izplačana le iz poškodninskega blaga.

Vsak član in članica naše Jednote bi moral pripoznati, da so sedanji asesmenti itak že dovolj visoki za sedanje slabe čase, torej bi mu ne bil novi asesment po volji.

Ako bi se ozirali in vpoštevali vse zahteve članov in članice K. S. K. J. tako glede poškodnine ali bolniške podpore, — smo lahko prepričani, da v teku enega leta bi moral glavni odbor te Jednote zvišati ta asesment za več kot 10 centov mesečno poleg sedanjega asesmenta 5c za poškodnino in operacije. Potem bi se gotovo razna društva in člani pritoževali, ter pošiljali proteste na glavni odbor Jednote radi previsokih asesmentov!

Zato je društvo sv. Vida št. 25 K. S. K. J. na gori imenovani seji zaključilo, da naj ostane poškodnina pri STAREM, kakor jo določajo sedanja pravila naše Jednote.

Mihail Setnikar, predsednik.
Joseph Russ, tajnik.
Jernej Knaus, zastopnik.

IZJAVA.

Slov. podp. društva sv. Frančiška Saleškega št. 29 K. S. K. J., Joliet, Ill., v zadevi nove poškodninske določbe:

1.) Krajerna društva K. S. K. J. so imela zastopana svoje delegate na zadnji konvenciji v Milwaukee, Wis., in tam je bila določena podpora za vse poškodbe in operacije, ki so označene v sedanjih pravilih Jednote, odobrena po zastopnikih krajevnih društev ali delegatov.

2.) Društvo sv. Frančiška Saleškega št. 29 se nikakor ne strinja z izplačilom kake tozadevne poškodbe, ki ni odločno označena v naših sedanjih Jednotinih pravilih.

3.) Asesment K. S. K. J. je popolnoma zadosten brez, da naj bi bile še kake posebne doklade za kakšne malenkostne poškodbe.

4.) Društvo sv. Frančiška Saleškega št. 29 spolnjuje in bode spolnjevalo pravila, ki so bila odobrena na zadnjem glavnem zborovanju v Milwaukee, Wis., nikakor pa ne pripoznava kakih posebnih asesmentov pod nobenim pogojem.

Sklenjeno na seji dne 2. maja 1915.

Za odbor društva sv. Frančiška Sal. št. 29 K. S. K. J.
John Lekani, tajnik.

NAZNANILO IN IZJAVA.

Iz urada društva Marije Vnebovzete št. 77, K. S. K. J. Forest City, Pa.

Naše društvo je na seji dne 9. maja t. l. enoglasno sprejelo in odobrilo resolucijo društva sv. Štefana št. 1, Chicago, Ill., priobčeno v številu 17 "Glasila K. S. K. Jednote" dne 5. maja t. l.

Naše društvo se popolnoma strinja s celo gorimeno resolucijo, ali izjavo in želi, da ostane cela zadeva glede poškodninske in bolniške podpore pri STAREM, kakor dosedaj.

Forest City, Pa., dne 9. maja 1915.

Za društvo Marije Vnebovzete št. 77 K. S. K. J.

Frank Matos, predsednik.

John Osolin, tajnik.

Anton Bokal, zastopnik.

Mount Olive, Ill.

Iz urada društva sv. Barbare št. 97, K. S. K. J., Mt. Olive, Ill.

Podpisani tajnik uljudno prosim vse člane društva sv. Barbare št. 97 K. S. K. J., naj se blagovolijo v polnem številu vdeležiti prihodnje redne društvene seje, ki se bode vršila dne 6. junija t. l. Na dnevnem redu ali programu imamo več važnih zadev, ki morajo biti rešene. Na tej seji se bode tudi sklepalo o zvišanju odškodninske podpore pri naši K. S. K. J.

Zatorej pridite vsi cenjeni bratje na sejo dne 6. junija, da se poleg drugih točk reši tudi to.

Dalje bi prosil cenjene člane našega društva, da prihajajo bolj redno k sejam in da naj bolj točno plačujejo svoje asesmente, če ne, se na ta način ali vsled tega sami suspendirajo od društva in Jednote.

Ako ne plača član našega društva svojega mesečnega asesmenta na seji, plača drugi dan 10c več.

Bratski pozdrav vsem!
Anton Mušič, dr. tajnik.

URADNO NAZNANILO.

Rock Springs, Wyo.

S tem službenim potom naznanjam vsem članicam društva sv. Sreca Marije št. 86 K. S. K. J., da naj se kmalu potrudijo za velikonočno spoved ali da velikonočno dolžnost opravijo, ker bom zahteval na drugi seji spovedne listke. Čas za velikonočno spoved je še do Presv. Trojice, ali do 30. maja.

Jaz se bom v tem ozirala in ravnala natančno po pravilih našega društva in K. S. K. J. Glej društv. pravila stran 12, člen X, točka 3.: "Katera članica ne prejme sv. zakramentov enkrat v letu in sicer o velikonočnem času, se izloči iz društva. Tako nam kažejo tudi Jednotina pravila str. 50, člen 14, točka 121. Torej članice pozor, da ne bo potem kakega besedičenja!

Ravno tako opozarjam vse one članice, ki so na potnih listih, da naj opravijo svojo velikonočno dolžnost, — kjer je to mogoče in naj mi do prihodnje seje pošljejo tozadevna potrdila. Ozir se bo jemalo le na one, katerim nikakor ni bilo mogoče izvršiti te verske dolžnosti.

S sestrskim pozdravom
Johana Ferlic, tajnica.
211 Sherman St.

NAZNANILO.

So. Chicago, Ill.

Tem potom naznanjam uradno vsem članom društva Vitezov sv. Florijana št. 47 K. S. K. J. v So.

Chicago, Ill., da se je na naši zadnji seji dne 2. maja 1915 sklenilo in potrdilo, da se bode mo korporativno vdeležili velike slavnosti tuk. srbskega društva "Kolo," ki bode dne 20. junija t. l. blagoslovilo svoje novo društveno zastavo.

Člani našega društva se zberemo označiti dan v društv. dvorani ob 8-ih zjutraj, odkoder odkorakamo skupaj na 90 st. in Greenbay ave.

Tudi opozarjam vse člane društva Vit. sv. Florijana, da naj se držijo bolj redno svojih dolžnosti pri vplačevanju mesečnih asesmentov, ker se bo v tem strogo ravnalo po pravilih društva, namreč, da se bo take člane suspendiralo.

Bratski pozdrav!

Jacob Smrekar, tajnik.

5. 19. — 6. 2.

Pittsburgh, Pa.

Cenjeno uredništvo!

V št. 17 od 5. maja 1915 sem čitala dopis iz Bridgeport, Conn., v zadevi poškodbe našega sobrata ali člana Josip Režonja — ta od društva št. 148, da je označeni sobrat moral dosti pretrpeti, ker je izgubil 3 prste na roki (palec, kazalec in srednji prst).

Resnica je, da naša pravila Jednote ne odgovarjajo podpore pri takih ali sličnih poškodbah. Ravno kar imam v roki naša pravila in pravila N. Hrv. Zajednice. V to Zajednico plačujejo člani 10 centov več na mesec za poškodbe.

Pa poglejmo, kaj plača ta podp. organizacija za izgubo prstov: Za izgubo celega palca se plača \$100 — a za ostale prste pa po \$75. — Za prst odrezan med 1. in drugim členkom se dobi \$50. — podpore itd. Vse je tako lepo urejeno, da je vsakdo zadovoljen s podporo, ako se poškoduje na roki in da dobi tedaj nekaj podpore če isto nujno v slučaju poškodbe potrebuje.

Jaz mislim, da bi članstvo in gl. odbor naše Jednote moral nekaj glede tega ukreniti, da bi se temu sobratu Jos. Režonju dalo kaj podpore, ker je izgubil 3 prste. Prepričana sem, da bi bili naši člani zadovoljni plačati par centov več v ta sklad, samo da bi imeli v slučaju nesreče ali poškodbe več pravice do podpore!

S spoštovanjem do celega članstva K. S. K. J.

Marija Herljevič,
članica dr. Marija Sedem Žal. št. 81 K. S. K. J. Pittsburgh, Pa.

Joliet, Ill.

Iz urada Društva Vit. sv. Jurija št. 3 K. S. K. J. Joliet, Ill.

Na redni mesečni seji gorimenjenega društva se je sklenilo, da je za dobo treh mesecev prost pristop k našemu društvu, kar se društva tiče; zatorej je dana sedaj vsakomur lepa priložnost pristopiti k društvu Vit. sv. Jurija, to namreč istim, kateri še niso pri nobenem drugem društvu, spadajočim h K. S. K. J.

Ob enem se je pa naše društvo tudi izreklo proti vsaki dokladi asesmenta ali povišanju poškodnine, ker je že itak dovolj za plačevati, osobito se v teh slabih časih, ker je veliko ljudi brez vsakega zaslužka.

Nadalje se je tudi sklenilo, da se naše društvo korporativno vdeležijo piknika društva sv. Barbare v nedeljo dne 30. maja v Thielers parku tako tudi piknika društva sv. Jožefa dne 13. junija, istotam, kar naj člani blagovolijo vzeti naznanje in se vdeležiti parade polnoštevno, ker tudi naše društvo ima že park "zarentan" za svoj piknik, ki se bo vršil dne 15. avgusta.

Pozdravljeni vsi člani in članice naše sl. K. S. K. J.

J. N. Pasdertz, predsednik.

Anton Nemanich ml. tajnik.

Eveleth, Minn.

Iz urada društva sv. Cirila in Metoda št. 59 K. S. K. J. v Eveleth, Minn.

Naše društvo se je na svoji zadnji redni mesečni seji dne 9. t. m. o zadevi nove odškodninske točke pri K. S. K. J. enoglasno izreklo zoper predlog, da bi se plačalo kako odškodnino za izgubo enega, dveh ali treh prstov na eni roki in sicer vsled tega ne, — ker bi sedanji mesečni asesment 5c nikakor ne zadostoval za pokritje večje poškodninske podpore. Da bi se pa sedanji asesment zvišal pa ni govora, — ker je že tako zadosti visok v sedanjih slabih delavskih razmerah.

Nadalje se opominja vse oddaljene člane društva sv. Cirila in Metoda št. 59 K. S. K. J. Eveleth, Minn., ako kateri član zbolí, da se takoj prvi dan ko zbolí naznani društv. tajniku, ker le od istega dne naprej se mu bode podpora plačevala podporo, s katerim se bode bolnim naznanil. S sobr. pozdravom

Ivan Kusma, preda.
Frank Peterlin, tajnik.
Martin Shuklje, zast.

Waukegan, Ill.

Izkaz in potrdilo.

Stem potrjujem spodaj podpisani resnični sprejem nadaljnjih milodarov, kateri so bili poslani od raznih društev v pomoč Geo. Štefaniju bolnemu sobratu našega dr. sv. Jožefa št. 53 K. S. K. J. Po izkazu z dne 22. aprila t. l. so darovala naslednja društva:

Društvo sv. Jožefa št. 103.....	\$2.50
sv. Marije Pomagaj št. 78..	2.00
sv. Barbare št. 24.....	1.00
sv. Janeza Krstnika št. 143	2.00
sv. Družine št. 136.....	2.00
sv. Jožefa št. 55.....	2.10
sv. Jeronima št. 153.....	2.50
sv. Jožefa št. 110.....	1.00
sv. Lovrenca št. 63.....	3.05
sv. Cirila in Metoda št. 101..	2.00
sv. Petra in Pavla št. 38....	2.00
sv. Barbare št. 40.....	3.00
sv. Janeza Krstnika št. 13..	3.00
sv. Cirila in Metoda št. 45..	2.65
Izkazano 22. aprila t. l.....	75.20

Do sedaj poslanega za bolnega sobrata\$106.00 katero svoto sem oddal na pristojno mesto.

V imenu gorinavedenega, omilovanja vrednega sobrata, in v imenu cele njegove usmiljenja vredne družine, se prav pristočno zahvaljujem vsem darovalcem in darovalkam za tako lepo pomoč. Zahvaljujem se pa tudi "Češki Narodni Tiskarni" za brezplačno napravo (okrog 300 listov) "prošenj", katere so bile razposlane vsem društvom, spadajoča h K. S. K. J. in konečno hvala "Glasilu" naše vrle organizacije za brezplačno objavo iste! Zatorej vsem dobrotnikom in dobrotnicam: Bog Vas ohrani v zdravju, ter Vam stotero povrni!

No. Chicago, Ill., dne 13. maja 1915

John Petkovšek,

taj. dr. št. 53

NAZNANILO.

Cleveland O., 13. maja 1915.

Iz urada tajnika društva sv. Vida št. 25 K. S. K. J. Cleveland O.

Tem potom naznanjam članom in članicam gorimenovanega dr. da sem se preselil na 6712 Bonna Ave. N. E. Sedaj se nahaja urad društvenega tajnika kakor gori označeno.

Obehem pa tudi opozarjam člane in članice, da kateri želijo izvršiti kako izpremembo na certifikatih ali oporokah, lahko to storijo pri meni, na domu ter jim ni radi tega potreba čakati do seje. Ravno tako se lahko cenjeni člani javijo pri meni na domu tudi v drugih društvinih zadevah. Ako ima morda kdo kako pritožbo glede napačnosti v društvnem poslovanju naj se takoj zgloši pri meni na domu, jaz bom skušal in gledal, da se zadevo pravilno reši in uredi.

Z bratskim pozdravom
Joseph Russ, tajnik
dr. sv. Vida št. 25 K. S. K. J.,
6712 Bonna Ave., N. E.

Joliet, Ill.

Iz urada društva sv. Jožefa št. 2 K. S. K. J., Joliet, Ill.

Ker smo dobili povabilo od dr. sv. Barbare št. 65 v glavnim sedenju v Forest City, Pa., da se vdeležimo njihove veselice, ali piknika, kateri se vrši dne 30. maja 1915 v Theilerjevem parku, opozarjam zatorej vse člane našega društva na sklep zadnje mesečne seje z dne 4. aprila t. l., da se naše društvo korporativno vdeležijo tega piknika.

Zatorej naj se vsi člani dr. sv. Jožefa št. 2 K. S. K. J. zberejo dne 30. maja 1915 ob en četrt pred 10 uro dop. v šolski dvorani, da takoj potem po 10. sv. maši skupaj odkorakamo z zgoraj omenjenem društvom na veselilni prostor.

Pozdrav vsem članom in članicam K. S. K. J.

John Vidmar, tajnik,
1112 N. Broadway St., Joliet, Ill.

Razne stvari.

Svoje prijateljico umorila.

23letna Elizabeta pl. Lomertz in 32 letna vdova Klara pl. Neumann, obe pripadajoči najodličnejšim draždanskim krogom, sta bili najboljši prijateljici in prva je vsak dan hodila k drugi na popoldansko južino. Tako je bilo tudi nekega minolih dni. Po 5. uri je Lomertz prišla v kuhinjo in prosila prijateljico kuharico, da ji da sekač ali velik nož. Kuharica ji je dala zahtevano, naker se je Lomertz vrnila v sobo k prijateljici. Čez kaki dve uri je prišla v sobo sobarica in našla gospo Neumann v krvi na tleh že mrtvo, zraven nje pa ležala onesveščena Lomertz. Le-to so takoj aretirali. Razne okoliščine kažejo, da sta bili Lomertz in Neumann vneti za enega in istega možkega ter da je Lomertz ubila svojo tekmovalko iz ljubosumnosti.

Skromni Avstrijec.

Pod tem naslovom piše "Kärntner Tagblatt": Po pravici se vse čudi veličastni tehnični premoči Nemcev v sedanji vojni in marsikaj Avstrijec natihoma zavidno gleda na Nemčijo ker meni, da je njegova ljuba Avstrija kakor že večkrat tudi topot prepozno vstala. In vendar nimamo Avstrijec prav nobenega vzroka, da bi se postavili v ključovni kotiček in skromno molčali. Naši avstrijski tehniki imajo slaven, da, celo glavni delež v vojnem delu teh dni. V miru popustljiva in vajena biti smatrana za nezadno služabnico, je z velikim zamahom kakor prava naravna sila posegla v borbo narodov. In tudi v skromnem Avstrijec se vzbujajo samozavest lastne moči, če sliši, koliko avstrijskih iznajdb in koliko avstrijskih tehnikov se je uveljavilo. Zato opozorimo tu posebno na dva avstrijska tehnika, katerih imeni se žal le premalo spominjati. Ta dva sta Ressel in Mannlicher. Nobena moderna bojna ladja, noben podmorski, noben zračni boj bi ne bil mogoč, če bi Ressel ne bil iznašel gonilnega sredstva: ladijskega vijaka. In najuspešnejše bojno sredstvo našega orožja je puška repetirka, ki jo je konstruiral avstrijski inženier Mannlicher. Ti dve avstrijski iznajdbi zagotavljata avstrijski tehniki slavo, ki se sme v resnici pokazati.

Prvi patriotični dar cerkve. Avstrijski listi poročajo, da se je sprožila ideja, naj bi darovale cerkve svoje zvonove domovini na oltar. Ena cerkev se je že odzvala in sicer protestantska v Ogrskem, ki je darovala svoj skoraj 200 let stari veliki zvon v patriotične namene. Zvonove se bode menda prelilo v topove in krogle?

Kako visoko se dvigne lahko človek?

Linnekogla, ki se je dvignil 6570 m. kar je bilo takrat rekord, je pozneje še prekorajil Oehlerich, ki se je dvignil 8100 m. Še pred petimi leti so smatrali strokovnjaki kot nemogoče, da bi se zamoglo doseči z letalom 1000 m. A sedaj so motorji napravili že več tisoč metrov, ne da bi se pri tem utrudili in tudi letalci so se zavarovali proti mrazu in pomankanju kisika. Kar jih zamore sicer ustaviti, je pojav, ki ga označujejo turisti kot gorsko bolezen, nekaka obolelost vsled zračnega pritiska, ki se pojavlja seveda šele v višjih višinah. Kakor je konstatiral štabni zdravnik dr. Flemming, se pojavi ta bolezen šele v višini 5000 m. Letalcu začne precej močno biti srce, vrh tega dobi tudi glavobol in polastita se ga zaspanost in apatija. V hujših slučajih se mu prične mešati misli in pada lahko tudi v nezavest. Sivel in Croce Spinelli sta umrla, ko sta se leta 1875. dvignila 7000—8000 m visoko, dočim se je njiju tretji tovariš Tissandier zamogel rešiti. Nevarnost je posebno velika radi tega, ker si slede ti pojavi čisto neopaženo. Gross, ki se je dvignil z Bersonom v zrakoplovu 8000 m visoko, poroča "o grozečih pojavih". V tej višini je zapisal v svoj dnevnik komaj čitljivo: "Mi smo strašno slabi, vendar pa še pri popolni zavesti; vdihavamo kisik." Napadla ga je neka uspalna omotica. Süring, ki se je parkrat dvignil nad 9000 m visoko, enkrat celo 10.500 m, je poročal o popolnoma enakih pojavih. Še v višini 9100 je zamogel mirno opazovati, premišljevati in pisati: za telesna dela pa nasprotno ni bil več sposoben. Süring meni, da se zamore v odprtem zrakoplovu dvigniti največ 12.500 m. Za letalce v letalnih so stvari seveda precej drugače; oni ne smejo izgubiti svojih telesnih sil, sicer je padee neizogiben. V višinah 9000 do 10.000 metrov se pojavljajo, kljub preskrbi s kisikom, znaki omamljenosti. Na vprašanje, kako visoko se zamore dvigniti človek, se odgovori torej lahko sledeče: višine med 7000 do 8000 m so za drzne letalce pristopne; mogoče se dobe tudi taki, ki dosežejo 8000 do 9000 m, toda preko 10.000 m je skoro nemogoče.

Čudna pravda.

Na Nemškem je neki nadzornik pri pogrebnem društvu, ki vpečuje mlriče v krematorijih, podal izjavo, s katero ukazuje, da se njegovo truplo sežge, in je naročil društvu, naj to izvrši. Mož je umrl v kopalnici Brückenau, vdova pa je dala truplo prepeljati v Nürnberg in tam pokopati. Ko je društvo kasneje to izvedelo, je zahtevalo od vdove, da se truplo izkoplje in po moževi želji sežge. Žena se je branila in društvo jo je tožilo na izpolnitev moževega naročila. Nürnberško sodišče je razsodilo, da mora žena izpolniti možovo voljo, to se pravi: truplo izkopati in izročiti društvu, da ga sežge.

Češka šola v Poštorni pri Dunaju zaprta.

Kakor poročajo iz Prage, so oblasti zaprle dosedanjo češko šolo v Poštorni pri Dunaju, češ, da je nezakonita.

Von der Goltz in Pau.

Po čudnem naključju sta se ta dva generala sovražnih si držav srečala na svojem potovanju čez Balkan in Ruženku. General Pau je prisel iz Romunije, feldmaršal von der Goltz se je nahajal na poti iz Carigrada v Berlin. Bolgarske oblasti so bile v veliki zadregi, kako preprečiti, da generala ne trčita eden v drugega, kar bi bilo povzročilo seveda zelo mučen prizor. Zadevo so uredili

Vrt.

Kdaj in kje sejmo zgodnjo zelenjad?

Pripravite, kakor hitro dopusti vreme, najboljše zavetne in solne prostore za pridelovanje zgodnje zelenjadi. Domači vrtovi, solčno in zavetno ležeče njive, lahko zagojijo zemljo in sploh vsak prostorček, ki ima ugodno lepo in dobro zemljo, je primeren v ta namen. Pripravi je treba gnoj že pozimi na mesto, da bo šlo obdelovanje čimprej od rok. In ko nastopijo na spomlad ugodni dnevi, nemudoma obdelajte in pripravite zemljo za zgodnjo setev. Za nas je važen zgodnji pridelek. Hitro pa raste zelenjad le tedaj, ako je zemlja dovolj goraka, dovolj vlažna in dobro pognojena. Za povolen uspeh je tedaj pred vsem važno, da izberemo najboljše prostore, bodisi glede lege in zemlje. Kdor hoče pridelati prav zgodnjo zelenjad, naj seje prvo solato, kolerabe in zgodnje zelje na kakem zavetnem prisojnim mestu ob južnem zidu, ali še bolje v pravilno pripravljeno gnojak (gorko gredo). Za silo nam tudi dobro služi kak zaboj, ki ga potopimo v zemljo, napolnimo s prstjo in pokrijemo s kakim oknom. Tako si na razne načine z majhnim trudom in malo pazljivostjo vzgojimo prav zgodnje sadilke, ki jih potem ko so dovolj razvite in dobro urejene, presadimo na prosto. Pri tej priliki bi še posebno opozoril na gredice ob južnih stenah. Na takih ugodnih prostorih se dajo tudi brez oken vzgojiti zgodnje sadike, ako setev ob zmrljih nočeh primerno pokrivamo in jo zalivamo samo ob lepih dneh in sicer le dopoldne in pa z malo pogreto prestano vodo. Mrzla studenčina je že sama ob sebi jako neugodna za zalivanje. Ako pa zalivamo z njo proti večeru, je pa kakor strup za nežne rastline. Tudi v primernih zabojčkih, ki jih imamo na oknih v sobi, se da silo vzgojiti nekaj sadik. Razen kolerabe, zgodnje zelja in deloma solate sejemo vse našete zelenjadne rastline kar naravnost na stalno mesto in jih nikoli ne presajamo. Najprej pride na vrsto korenje in bob. Potem po vrsti špinata, repa, solata in grah in druga zelenjad.

Za gospodinje.

Zdravo in dobro razkuževalno sredstvo je terpentinov olje. V 1 liter vrele vode nakapaj približno petino litra terpentinovega olja. Soba, v katero postavijo posodo s terpentinov vodo, kmalu prijetno zadiši po smrekah in je silno zdrava za ljudi, ki bolehalo na prsnih boleznih. Če se opisano sredstvo večkrat rabi, odstrani vse nalezljive kali in prežene tudi dolgotrajna huda prehlajenja.

Mastne madeže iz hrastovega pohištva odpraviš, ako narediš gosto zmes iz magnezije in bencinoforma. Madeže ž njo na debelo namaži, pusti posušiti, potem pa zbrši. Ako ne zadostuje enkrat, moraš ponoviti v drugo.

Rute operiš najlepše v kostanjevi vodi. Nalupi jeseni sad divjega kostanja, zreži ga na rezine in posuši. Tudi lahko spraviš celega, a suh se težko olupiti in razreže. Skuhaj ga v vodi, pusti isto pohladiti in operi v njej rute, napoln svinlate, ali iz bombaževine. Če je ruta prepotena, moraš jo sprati v dveh ali treh vodah. Oprano daj med čisto rjuho, da se nekoliko izsuši, potem jo zlikaj še mokro narobe.

Medž od kolomaza (šmira) spraviš iz obleke, ako ga izdrgneš s krpo, ki si jo pomohila v petrolej. Medž od petroleja izpuhti sčasoma sam, ali ga odpraviš z bencinom.

Slab okus spraviš iz žarkega olja na sledeč način: Položi na sito snažno platneno krpo, sredo krpe potresi z drobnostjo lesnim ogljem. Olje vlijaj počasi na krpo, da se polagoma odteka v skledo, ki si jo podstavila. Oglje odvzame olju ves neprijeten okus.

Priprava steklenic za vino ali sadne soka. Nikdar ne jemlji steklenic, ki ne veš, kaj je bilo v njih ali take, ki niso bile splahnjene, ki so zamazane in diše po kislem. Steklenice umij z razdrobljenimi suhim jajčnimi lupinami; zelo napačno je izmivati steklenice z žaganjem ali z otro-

bom. Potem jih izplahni v vodi, v kateri si raztopila malo sode in še dobro v mrzli vodi. Tako se izmivajo steklenice takoj, ko so izpraznjene, predno jih rabiš, jih preplakni še enkrat z mrzlo vodo. Da steklenice ne počijo, jih pogrej nad saparo ali jih postavi v toplo vodo in tako napolni. Zamaške vzemi vselej nove, dobre in jih namakaj prej v topli potem v mrzli vodi. Zamaške zalij še z raztopljenim parafinom ali dobro smolo, ki se rabi za zalivanje steklenic.

Perhute na glavi najlože izčeseš, ako si zdrgneš kožo na glavi s prstom ali krpico, ki si jo namočila v petrolej, in drugi dan izčeseš z gostim glavnikom. Lahko si zdrgneš kožo tudi s špiritom, a jo moraš potem namazati z oljem ali vasilinom, ker špirit odtegne glavi vso maščobo, kar škoduje lasem. Zelo mastni lasje se najbolje umivajo z rumenjakom, ki si ga raztepla v vodi. Vselej, kadar si izmivaš glavo, rabi najprvo kolikor mogoče toplo vodo, nazadnje bolj hladno, izpiraj glavo tako dolgo, da je zadnja voda popolnoma čista. Za izpiranje las se rabi poleg rumenjaka tudi lahek lug, v kateri se kuhajo korenine kopriv, ali milov cvet, ki se kupi v lekarni ali drogeriji. Ko si glavo umila, spleti lase šele potem, ko so popolnoma suhi. Za umivanje rabi, če je le mogoče, deževnico. Izpadanje las je navadno posledica kake notranje bolezni ali oslajljene krvi.

Prezračevanje kleti. Vsako pomlad je neobhodno potrebno, da temeljito prezračiš kleti, ako hočeš spraviti iz njih zaduhli zrak in neprijeten duh. Pomlad s svojimi vetrovi, s svežim zrakom polnjenim z vlago in kisikom, razkuži hitro vsako klet. Mnogo jeze in škode bi si prihranila gospodinja, ako bi prezračevala vsako pomlad nekaj tednov klet. Prepri uniči plesnobo in grbe ter zabranjuje njih razvoj. Kadi in zaboji se morajo poribati ali pomesti, vse tramove je osnažiti pajčevim, zidovje omesti, da se spravi vlaga in slab duh iz kleti, pod je pomesti z trdo metlo, snajenje ne sme biti le površno, temeljito je spraviti vso nesnago iz kleti. Vse mišje luknje je zadelati s črepinjami in zamazati s cementom. Tudi špranje in luknje, v katerih se nahajajo razni mrčesi, je zadelati na enak način. Če se hoče klet tudi razkužiti, zamaše se vsa okna in luknje zažge žveplene niti in pusti nekaj dni zaprto, potem se dobro prezračijo in pomete. Poleti, ko se v nesnažnih kletih pojavijo mrčesi in miši, ki čez zimo razjedajo shranjene poljske pridelke ter s tem povzročijo mnogo škode, jeze in nesnage, ostanke prezračena čista klet prosta vsakega mršesa in gospodinja prosta nepotrebnih skrbi.

Avstrijska odlikovanja in redovi.

Vsak dan čitamo, da so razni častniki in vojniki radi hrabrosti na bojišču odlikovani s tem ali onim redom. Ker mnogim ni znana vrednost niti postanek mnogih redov in odlikovanj, prinašamo v naslednjem kratko zgodovino važnejših redov: 1. Red zlatega runa — je bil ustanovljen l. 1429. in sicer od vojvode Filipa Dobrega burgundskega. Vladajoči cesar avstrijski je suveren tega reda in imenuje svojim vitezem neomadeževane plemiče starodavnega katoliškega plemstva. Avstrijski prestolonaslednik postane vitez tega reda že takoj pri porodu, ostali nadvojvode pa šele z nastopom polnoletnosti. Ker morajo biti vitezi tega reda katoliki, nima n. pr. cesar Viljem te naše najvišje dekoracije. — 2. Red Marije Terezije — je ustanovila cesarica Marija Terezija v spomin na slavne zmage feldmaršala Daun. Vlada avstrijske hiše je šef in veliki mojster tega reda, a dobiti ga za more vsak častnik — ne oziroma na njegov čin, vero in druge okolnosti — ako se izredno izkaže v vojni. Na redu se nahaja z zlatimi črkami geslo tega reda: "Fortitudo", na nasprotni strani pa se nahajajo črke MT—F (Marija Terezija, Franc). Trak je rdeče-belo-rdeče-barve. Vitezi tega reda in njihove vdove dobe pokojnino tega reda. V sedanji vojni še ni bil ta red nikomur podeljen. — 3. Kraljevski ogrski red

sv. Štefana — ustanovljen od cesarice Marije Terezije povodom kronanja njenega sina, nadvojvode Jožefa, za rimskega kralja dne 5. maja 1764. Red sv. Štefana je najvišja civilna dekoracija naše monarhije. Z njim je zvezano dostojanstvo tajnega svetnika — 4. Avstrijski cesarski Leopoldov red — ustanovljen od cesarja Franca I. leta 1808. v spomin na njegovega očeta Leopolda II. Cesar avstrijski je veliki mojster tega reda. Odlikovanje obstoji iz rdečkasto-zlatega križca z belim robom in ima na srednjem polju zlate črke F. I. A. (Franciscus Imperator Austriae), na nasprotni strani pa zlate, na belem polju napisane besede: "Integritate et Merito" — znotraj lovorjeverga venca pa geslo cesarja Leopolda. Križ visi na zlati avstrijski cesarski kroni z dvema zlatima trakoma. Red se podeljuje z vojno dekoracijo. — 5. Avstrijski red železne krone — ustanovljen od cesarja Napoleona I. v spomin na kronanje v Milanu 5. junija 1805. S padcem kraljevine Italije leta 1814. je propadel tudi ta red. Ko pa je cesar Franc I. zopet prišel v posest svojih italijanskih držav, je vzpostavil ta red pod imenom: Avstrijski red železne krone. Veliki mojster tega reda je cesar, a red sestoji iz vitezov 1., 2. in 3. razreda. Trak: moder-rumen-modre. Tudi ta red se podeljuje z vojno dekoracijo. — Avstrijski cesarski red Franca Jožefa — ustanovljen od cesarja Franca Jožefa I. na prvi obletnici njegovega vladanja. Veliki mojster tega reda je vladajoči cesar. Ta red se deli v veliki konturji in viteški križec. Na belem polju se nahajajo zlate črke F. J. (Franciscus Josephus) in geslo: "Viribus unitis." Trak temnored. — Civilni redi se podeljujejo tudi za zasluge pred sovražnikom. V tem slučaju so opremljeni s posebno "vojno dekoracijo." — Vojni križec za zasluge, ustanovljen na predlog grofa Radekega leta 1849., kot odlikovanje za izvanredno pohvalna dela pred neprijateljem, toda samo za častnike. Ta red se podeljuje z vojno dekoracijo. — 8. Vojaška kolajna za zasluge, kot Najvišje pohvalno priznanje, je ustanovil cesar leta 1890. za izvrstno službovanje in se nahajajo napisane sledeče besede: "Signum laudis." Trak za zasluge je rdeč, za zasluge pred neprijateljem pa bel z rdečkastimi progami. — 9. Kolajna za hrabrost je bila ustanovljena od cesarja Jožefa II. leta 1789. za moštvo, ki se je izredno hrabro borilo. Kakor znano, se podeljuje to odlikovanje v treh razredih. — 10. Zlati in srebrni križec za zasluge — je ustanovil sedanji cesar Franc Jožef I. leta 1849. V sredini se nahajajo črke F. J. (letnica 1849) in okoli črk "Viribus unitis." Trak je temnored. Za zasluge civilnih oseb pred neprijateljem se podeljuje zaslužni križec tudi na belo-rdečem traku hrabrostne medalje.

Bolgarski kralj Ferdinand zopet sprejet v katoliško cerkev.

"Il Quarnero", list reških kapucinov, v katerih provincio spada tudi Bolgarija, prinaša vest, da je bil bolgarski kralj Ferdinand zopet sprejet v katoliško cerkev ter da ga je na veliko soboto obhajal plovdivski škof Pejov. Rešeni list trdi nadalje, da se bo tudi prestolonaslednik Boris vrnil v naročje katoliške cerkve. Kakor znano je bil kralj Ferdinand ekskomuniciran, ker je privolil, da je prestolonaslednik Boris stopil v pravoslavno cerkev. Koburžanska rodbina, iz katere pohaja kralj Ferdinand, je kakor znano, katoliška.

Race rešile angleško ladjo.

V pismu, ki ga je pisal neki angleški mornar svoji rodbini, omenja ta čudni način, s kakršnim so ušli nemškemu podmorskemu čolnu. Ladjo, na kateri je bil, bila je skoro gotovo pomožna križarka, kajti govore o topovih, — so vsak dan spremljale race, ki so čakale na kuhinjske odpadke. Popoldne so se vedno umirile, kakor bi se hotele po obedu nekoliko odpočiti. Nekega dne so opazili mornarji, da so bile race v času, ko so bile sicer zelo mirne, nenavadno nemirne in prestrašene. Začele so frčati v smeri, kjer je neka stvar vzbujala njihovo posebno radovednost. Mornarji so pričeli stvar zasledovati ter zagledali periskop podmorskega čolna. Nato se je ladja rešila.

MAL POŠLJIMO DAR SVOJIM DRAGIM NA ALTAR.

Pošljamo denar v staro domovino: V stari domovini ispiša denar c. k. pošta:

Najnižje denarne cene:	
5 kron pošljemo za	\$.88
25 " " " "	\$ 4.23
50 " " " "	\$ 8.22
100 " " " "	\$ 16.35
500 " " " "	\$ 81.70
1000 " " " "	\$ 161.75

Pri teh cenah je poština že vračunana.

Pazite na naše prave cene denarja

Pošiljajte in pisma naslovite na: AMERIKANSKI SLOVENEČ Joliet, Illinois.

Vse naše poslovanje je jamčeno.

TEL.: CANAL 927.

PRVA SLOVENSKO-HRVATSKA MLEKARNA

F. GRILL'S DAIRY

1818 W. 22nd St., Chicago, Ill. Pozor gospodinje! Ako rabite pri gospodinjstvu sveže mleko, dobro sladko, ali kislo smetano, (Cream) ali okusno, doma narejeno maslo, (Butter) oglašite v moji mlekarni. Jaz prodajam mleko, ki je pastilizirano; dobivam ga naravnost od fermerjev. Mleko je preje natančno prekušeno in pregledano od Mestnega zdravstvenega urada (Health Department) predno gre iz mlekarne; torej garantiram ali jamčim, da je naravno. Mleko take vrste je posebno priporočati otrokom rejencem. Mleko razvažam po hišah točno vsak dan o pravem času. Za obilna naročila se toplo priporočam:

FRANK GRILL.

Slovensko-hrvatski mleka 1818 W. 22nd St., Chicago, Ill.

JOSIP ZALAR

JAVNI NOTAR

1004 N. Chicago Ave., Joliet, Ill. izdeluje vsakovrstne pravovne listine in izvršuje vse v notarsko stroko spadajoče zadeve za Združene Države in staro domovino.

Chicago tel. 1048 N. W. 770.

Frank Petkovšek

720 Market Street

WAUKEGAN, ILLINOIS.

Zastopnik raznih parobrodskih družb. Pošilja denarje v staro domovino in opravlja notarske posle.

Se toplo priporoča Slovence in Waukegan in okolici.

NAZNANILO.

S tem naznanjam, da se je nekaj naših domačinov naselilo v novi katoliški naselbini v Alabami, kjer ni snega, ne slane in ne neurja.

Podnebje v tej državi je fino, zemlja in voda dobra. Od tu se lahko pridelke proda in drugim pošilja.

To naselbino je priporočila: "The Catholic Colonization Society of U. S. A." Priporočena je tudi od škofijskega urada v Alabami.

Pišite meni za pojasnila! Lahki kupni pogoji!

Math Cesar, 1900 W. 22nd St., Chicago, Ill. Telefon Canal 80. 2. 10—8. 10 15

PRIPOROČILO.

Rojakom sobratom v Waukeganu in North Chicagu priporočam svojo trgovino z moškimi oblekami, kakor tudi za dečke. Blago prodajam po najnižjih cenah.

Pri meni dobite že primerno narejeno, ali gotovo obleko že za \$10. — do \$13. — Ker sem sam krojač, lahko obleko popravim če Vam ne pristojta dobro.

Izdelujem tudi elegantne obleke po naročilu, ali meri; pridite k meni in pripricajte se!

Za obilna naročila in poset se toplo priporočam

Joseph Stirn, slovenski krojač in trgovec z moško obleko 602 — 10 St.; vogal McAllister av. Waukegan, Ill.

(Adv. 6. 17.)

Denar naložen pri nas je varno shranjen.

Priporočamo se Slovence, da ulagajo denar pri nas bodisi na čekovni ali obrestni račun in jim zagotovimo vselej kulantno postrežbo.

Plačujemo po 3% obresti na denar uložen na obrestni račun.

Mi podpiramo Slovence in se torej tudi priporočamo njihovi naklonjenosti. Pri nas lahko nalagate denar če živite v Jolietu ali pa v katerem drugem kraju združ. držav. Dva člana K. S. K. Jednote sta naša dolgoletna uslužbenca: g. Jos. Dunda, predsednik nadzornega odbora K. S. K. J. in g. Jos. F. Skrinar.

Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav.

Pošljamo denar v staro domovino zanesljivo in po najnižjem kursu. Oddajamo v najem varnostne škrinice po \$3.00 na leto za shranjevanje vrednostnih papirjev in listin, kjer so vedno varne pred ognjem in tatvino. Izdajamo menjice na vse kraje.

Posloplje, v katerem so naši uradi je lastnina te banke. Naša banka je depozitni urad za mesto Joliet, za okraj Will, za državo Illinois in za vladu Združenih držav.

The Joliet National Bank

JOLIET, ILLINOIS

Kapital \$150,000. Rezervni sklad \$300,000.

"NASLOV"

V slučaju da bi katerikoli čitateljev po raznih državah kadarkoli potreboval kaj za nakup pohištva (hišne opreme) kakor: pečij, postelje, omare, preproge itd. ali vse kar k temu spada, naj se obrne za cene in pojasnila na sledeči naslov:

A. GRDINA, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Blago pošiljam v zadovoljnost odjemalcev; to jamčim s svojim poštenjem. Ker trgujem že nad 11 let, imam že dovolj skušnje in upam da marsikomu točno postrežem in mu prihranim kak dolarček.

Z odličnim spoštovanjem se priporočam

ANTON GRDINA, trgovec in pogrebnik.

3 pristne pišče, 2 zdravilne.

Pozor slovenski gostilničarji!

Tukaj se Vam nudi prilika, da si pripravite denar, ako kupite od tvrde A. HORWAT. To pa radi tega, ker jaz ne plačujem dragih agentov ali "managerjev" in opravljam sam vse posle.

Moje tvrdo je prva in edina samostojna tvrdo, ki importira iz Kranjskega: brinjevec, tropinovec in silvovko. Pomnite, da so v resnici samo one pišče pristne, ki nosijo na steklenici napis: "IMPORTED". Tudi izdelujem iz kranjskih zelišč Grenko Vino in Kranjski Grenček (Bitters), te vrste pišče so najbolj zdravilne, kolikor jih je bilo še kdaj na trgu. Prodajam samo na debele. Pišite po cenik.

A. HORWAT, 600 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Pozor krajevna društva K. S. K. J.

Kadar potrebujete nova društvena pravila, pisma ali koverta, vstopnice za razne veselice ali druge tiskovine, obrnite se tudi na:

Narodno Tiskarno

2146-2150 BLUE ISLAND AVE. CHICAGO, ILLINOIS

Ta Vam bode izvršila vse tiskovine v najboljšo zadovoljnost glede cene in ličnega dela. Pri nas je vse oboje unikatno. Imamo tudi Slovence zaposlene. — Osebo Vam priporočam zelo prijazno in prikladno "Vojniško knjižnico" za štene, ali članice, katere rabijo takejaki ali blaginjski pri mesečnih sejah. Te knjižnice so sestavljene zelo praktično za vsako društvo. Imajo posebno razdelbo vplačevanj in potrdila za 10 ali 20 let. Racionalni assementov je narejena na posebni tabelici in na podlagi "National Fraternal Congress Rate". Knjižnice so tiskane ali narejene v malem žepnem formatu in so trdo vezane. Pišite po vzorec, kojega Vam dopolnimo takoj brezplačno.

Opomba: V naši tiskarni se tiska "Glasilo K. S. K. Jednote."

Nekaj novega!

\$ K. S. K. J.

iz nemškega srebra v naravni velikosti kakor kaže ta slika. Važno za vsakega člana ali članico K. S. K. J.

Cena komada 25c.

Kdor jih naroči pet skupaj, dobi enega povrh.

M. POGORELC, — 29 E. Madison St. Room 1112 Chicago, Ill.

TELEFON: CANAL 2910

Pogovor na cesti:

Karolina: "Halo Katij! Kam pa kam?"
Katarina: "Tjakajle na kornar k Banichu."
Karolina: "Lepo spomladansko vreme, kajne?"
Katarina: "Kakor nalaš za našo vrtno solato! Pri nas jo jemo sedaj po večkrat na dan!"
Karolina: "Kje pa kupuješ solatno olje?"
Katarina: "Ravnokar grem z galonco ponj k Banichu, tja le na 22. cesto in So. Lincoln St. Pri njem se dobi najboljše solatno olje galonca po 90c."
Karolina: "Dobro da si mi povedala, jaz ga pojdem na jutri iskati!"

Glavna redakcija:
Lestina Kraljevo-Slovenske Katoliške
Jednote v Zdravniških državah
ameriških.

Uredništvo in upravljanje:
1951 West 22nd Place, Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487.

Naročnina:
Za člana, na leto.....\$0.50
Za nečlana.....\$1.00
Za tiskovno.....\$1.50

OFFICIAL ORGAN
of the
GRAND CATHOLIC SLOVENIAN
CATHOLIC UNION
of the
UNITED STATES OF AMERICA.

Issued every Wednesday.

Owned by the Grand Catholic Slovenian
Catholic Union of the
United States of America.

OFFICE:
1951 West 22nd Place, Chicago, Ill.
Phone: Canal 2487.

Subscription rate:
For Members, per year.....\$0.50
For Nonmembers.....\$1.00
For Foreign Countries.....\$1.50

Katastrofa "Lusitanije."

Ko se je dne 7. t. m. raznesla žalostna vest o katastrofi, ali potopu parnika "Lusitanije," je postal ogorčen vsled britke izgube številnih nedolžnih človeških žrtev skoro ves svet; samo Nemčija in Avstrija sta ta žalostni dogodek z navdušenjem odobravalji iz gotovih vzrokov.

Nemška vlada, hoteča se maščevati nad Anglijo, si je določila in izbrala parnik "Lusitanijo" za svoj plen in žrtev, — parnik, na katerem se je vozilo približno 2000 oseb raznih narodnosti. Ta peklenski korak se ji je tudi docela posrečil, kajti "Lusitanija" leži danes na dnu morja blizu irskega obrežja in vsled tega je izgubilo tudi 1154 potnikov svoje življenje. Smrt je pri tem ugrabila moške, žene, otroke. — Ni prizanesla ne milijonarja in ne priprostemu delavcu ali meščanu. —

Koliko gorja in grozote je povzročila že sedanja evropska vojna — ni mogoče človeku opisati. Prišlo je celo tako daleč, da ne poznajo gotove sile v Evropi ne več Boga, vere, postave in človeške pravice. Vojna se vrši v zraku, na zemlji, pod zemljo, na vodi in pod vodo. Še neumna žival bi ne zamogla kaj takega početi.

In kaj je pravzaprav povod ali vzrok temu človeškemu klanju? Evropska vojna se je kar mahoma pojavila na jugu, severu, iz toku in zapadu ne vsled prizadežnih krivic narodom ali da je bila vera v nevarnosti, temveč vsled častihlepja in mogočnosti kronanih glav. Prav to častihlepje in želja po bogastvu drugih dežel je zahtevalo s katastrofo "Lusitanije" tudi 139 povsem nedolžnih Američanov. Prav radi te izgube, ali radi tega slučajja bi bila morda in lahko še naša nova domovina zapletena v evropsko vojno, dasi ni vlada Zedinjenih držav v prvi vrsti presodila groznih posledic vojne.

Pa preidimo zopet dalje h katastrofi skoro največjega potniškega parnika na svetu!

Kdo bo imel pravzaprav na vesti številne in ogromne žrtve, ki so bile na označenem parniku? Prave krivde noče nositi nihče. Mi smo mišljenja, da je povzročil to izgubo ali katastrofo edinole kapital, ameriška brezpomembna nevarnost in ameriška brezbrzičnost za varnost človeškega življenja! —

Če so Zedinjene države res nevarne, čemu se je naložilo v New Yorku 5400 zabojev municije in kontrabandnega blaga na ta parnik s človeškim tovorom vred. Ameriške oblasti so dobro vedele, da pelje "Lusitanija" dobroplačano municijo Angliji. Čemu se je dovolilo potnikom, da se vozijo z vojnimi kontrabandom vred? Ameriški dolar ne pozna pri tem nobene meje ali varnosti človeškega življenja.

Drugi vzrok bi lahko pripisovali brezbrzičnosti ali celo drznosti Američanov, ki so potovali s tem parnikom, dasiravno so bili pravočasno spozorni na morebitno pretečo katastrofo.

Čemu se je dovolilo parniku "Lusitanija," da je vozila v takozvani "vojni zoni" brez kakega varstva, ali te ali druge bojne ladje?

Čemu je vozila "Lusitanija" omenjeni dan tako počasi (18 vozlov) dasiravno bi bila lahko pospešila svojo pot z 25 vozli na uro in bi na ta način lahko bila nemškemu torpedu!

Čemu se ni potno črto "Lusitanije" premenilo v drugi smeri, ker je bil kapitan "Lusitanije" še pravočasno opozorjen na sovražne torpedne čolne?

Čemu so častniki in mornarji tega parnika takoj pri prvem strepu sovražnega podmorskega čolna potnikih silili in pregovarjali, da ni nikake nesreče, da naj ostane vsakdo na svojem mestu, ker "Lusitaniji" sploh ne more škodovati torpedna krogla?

Čemu ni imela čunarska parobrodna družba bolj varnih rešilnih naprav na tem parniku, da so se celo vrvi pri rešilnih čolnih trgalih in se je vsled tega več čolnov z ponesrečenci vred potopilo, oz. prevrnilo?

Čemu je upoštevala označena parobrodna družba uradno svarilo nemške vlade samo za šalo. Še predno je parnik "Lusitanija" odplul, je namreč nemški poslanec v Washingtonu razglasil v 38 raznih listih, da naj se Američani ne vozijo s tem parnikom.

In konečno! Čemu ni dal zlobni nemški podmorski čoln "U-39" pravočasno znamenja ali rešilnega signala "Lusitaniji," da bi se zamoglo vsaj še potnike pravočasno rešiti pred poginom?

Pomenljiv govor predsednika Wilsona.

Velika razlika je med predsednikom kake republike in med kronano glavo kakega kraljevstva ali monarhije. Cesarje, kralje in kneze navdaja prevzetnost in aristokratska ošabnost v toliki meri, da jim je priprosto ljudstvo nekaj posebnega nizkega in poniževalnega. Rajne zapovedujejo ljudstvu po svojih ministrih in uradnikih, kakor da bi z ljudstvom kot pravi očetje v javnosti občevali. Ni se še slišalo, da bi bil kak evropski kralj javno govoril pred zbranimi delavci ali med preprostim ljudstvom in jim stiskal roke v pozdrav, ker se smatra cesar za nekaj zvišenega ali posebnega v javnem življenju.

Dobro je, da mi ne živimo v domovini, kjer vladajo take napete razmere. Pri nas se kaže vsak predsednik vedno pravega prijatelja ljudstva pri javnih nastopih, osobito še, če je kam povabljen kot glavni govornik. Zgodovina nam kaže, da so se razni predsedniki Zedinjenih držav ob takih prilikah pokazali kot mojstri-govorniki in se hranijo ti govori kot zgodovinske relikvije med narodom. Tako je postal govor pok. predsednika Lincoln v Gettysburgu, Pa., leta 1863 nedosegljiv in znamenit, da se ga bodo otroci še poznih rodov v šolah učili.

Tudi naš sedanji predsednik Woodrow Wilson se je pokazal dne 10. maja t. l. v Philadelphiji, Pa., pravega ljudskega prijatelja, domoljuba in mojstrskega govornika. Označeni dan je bil povabljen, da bi govoril pred 4000 več broječo množico naturaliziranih Američanov, ali državljanz. Vse ameriško časopisje je pisalo o tem govoru; primerjalo je celo gettysburškemu govoru Abrahama Lincoln, ker je sedanji predsednik tako lepo razložil zbranim poslušalcem pomen pravega domoljuba, in pomen človekoljubje z ozirom na mednarodne razmere.

Umetnost se nam zdi torej, da raztolmačimo danes našim čitateljem samo jedro Wilsonovega govora na označeni veliki skupini naturaliziranih Američanov raznih narodnosti, kajti tudi Slovenci v Ameriki je najti lepo število zavednih mož, ki je prištevajo v vrste naturaliziranih državljanov. Osobito v sedanjem času naj bi služile Wilsonove zlate besede gotovim slojem in strankam v bohrilo in ravnanje!

Predsednik Wilson je pričel svoj govor s sledečimi besedami: "Iz srca sem vesel, da ste me tako navdušeno sprejeli. Danes ne bom govoril drugim, nego vam tukaj zbranim, ki ste šele pred kratkim postali državljani Zedinjenih držav. To je edina domovina na svetu, ki sloni na večkratnih ali opetovanih prepovedih. Ta domovina jemlje ne prestando moč iz novih virov na

podlagi prostovoljnega združenja velikih skupin trdnih mož in žena, ki gledajo v prihodnost.

Tako se torej dar proste volje neodvisnega ljudstva v naši domovini vedno ponavlja od generacije do generacije na ravnioti podlagi, na kakorini je bil ta dar prvotno ustanovljen. Iz tega se kaže, kakor da bi že človekoljubnost določila našemu velikemu narodu to pot in ga prepričala o svoji koristi in da naj vedno ceni zvestobo do ljudstva in domovine.

Vi ste šele pred kratkem prisegli zvestobo Zedinjenim državam. In komu še? Zvestobo nikomur drugemu, kakor samemu Bogu. Gotovo niste prisegli samo tem, ki začasno nadomestujejo našo mogočno vladol!

Prisegli ste, da boste zvesti velikemu idealu, veliki skupini načel in velikemu upanju, kojega goji človeštvo. Ko ste bili namenjeni semkaj ste rekli: Mi ne gremo v Ameriko samo radi za služka, ali iskat stvari, kojih doma nismo zamogli doseči; — mi gremo tja, da pomagamo naprej velikemu podjetju človeškega duha, — da bomo pokazali ljudem, da se najde povsod na svetu moče, ki križajo tuje oceanne in hitijo tja, kjer se govori tuj jezik. Neoziraje se na to okolnost, ali na ta jezik, vendar je srčna želja in splošna govornica stanovalcev te nove domovine samo za prostost in pravico.

In ker prinašate seboj v mislih razne tuje države, — prihajate semkaj gotovo z namenom, da hočete te države enkrat pustiti za Vami. Seboj prinašajte in puščajte tu le najboljše lastnosti in stvari iz stare domovine; ne glejte pa preko rame nazaj in ne skušajte tukaj ponavljati dejanj, ali stvari, koje ste morda nameravali doma pustiti.

Jaz nikakor ne trdim, da naj bi izseljenec prenehal ljubiti svoj rojstni dom, ali svoj narod, iz kojega izhaja. Te stvari so svete in se jih ne sme iz srca izrpati. Vendar je pa ena stvar: ljubiti svoj rodn domovino; druga stvar pa zopet posvetiti se do celga kraju ali državi, kjer sedaj živite.

Nikakor se ne morete posvetiti Ameriki drugače, dokler ne postanete v vsakem obziru, ali dejanju in nehanju pravi Američani. Ne morete pa postati pravi in dobri Američani, ako mislite in se tvorite v gotove skupine. Amerika ne pozna skupin. Moč, ki si predstavlja, da pripada v Ameriki le neki ali k gotovi narodni skupini, — še ni postal pravi državljan, ali Američan in moč, ki hodi okoli Vas, da baranta za Vašo narodnost in z Vašo narodnostjo, — ni vreden sin, da bi živel pod našo mogočno zvezdno zastavo.

Moj najbolj nujen nasvet do Vas je ta, da mislite vsikdar in povsod NAJPRVO NA AMERIKO in da mislite tako tudi vedno na človekoljubje! Nikakor niste človekoljubni, če hočete morda isto razdeljevati v zavise tabore. Človekoljubje se opira namreč samo na ljubezen, sočutje in pravico; ne pa na zavist, ali sovraštvo!

Mi smo prišli semkaj ali sami ali pa naši predniki z namenom, da izboljšamo človeške ideale, da izboljšujemo tukaj stan človeške družbe, da se oprostim ovir, ki naj bi nas javno družile in da se z gotovostjo oprimemo načinov do združenja. To načelo nam kaže že samo ime "Združene države"; vsakdo, kdor deluje pri nas zoper edinstvo in slogu, si zabada rane v svoje srce. Ako boste pa morda stremili, da se uredi tukaj vse Vaše blage ideje v korist naše domovine, tedaj boste tudi Vi našo domovino s temi idejami obogatili, ker ste prišli semkaj z namenom, da nas naredite še boljše, kakoršni smo namreč: cel narod samo ena družina!

Prijatelji moji! Vsak Američan sme in mora biti ponosen, da je član te mogočne narodne družine! Sami dobro znate, kaj je pravzaprav družina? Vsaka družina bolje izhaja, ako drži složno skupaj in se drži le domaćega kroga, ali drugače rečeno: da se bolj ozira na svoje domače ognjišče, nego pa na sosedo. Sreče vsacega Američana mora biti v prvi vrsti za Ameriko, ki je polna navdušenja v zaupanje, prostost in pravico. Glejte torej, da boste postali pravi čestitci onih idealov,

kateri so naredili našo Ameriko za o dnekdaj domovino upanja celoga sveta!"

Pisma slovenskim materam.

Napisal duhovnik, član K. S. K. J.

III.
Da boste imele ve matere in vi očetje dobre otroke, morate svojim otrokom ne samo dajati dober zgled, ne samo jih doma lepo učiti, ampak jih tudi pošiljati v katoliške šole.

Kaj je katoliška šola v Ameriki za slovenske otroke in za otroke drugih narodov?

Katoliška šola je druga mati za vsakega otroka. Še več si upam trdit in dokazati: katoliška šola je včasih prva mati, telesna mati otrokova je pa večkrat druga mati. Poglejte!

Ve matere in vi očetje si velikokrat mislite, da ste že vse storili, ako svojim otrokom kupite čevlje in drugo, kar je potrebno.

Vedite pa, da s tem še ni vse storjeno. Tudi žival ljubi mlade. Tudi ptica pita mlade in jim prinaša v kljuno hrano. Ali mi ljudje nismo živali. Mi ljudje, ki smo ustvarjeni po božji podobi, ki imamo razum in prosto voljo, mi ljudje smo dolžni več storiti za one, o katerih je naš mili Zveličar Jezus Kristus rekel:

Pustite male k meni priti, ker njih je nebeško kraljestvo!

Saj vam je, ljube slovenske matere, znan ta prizor! Nekega večera pridejo matere z otročiči v naročjih poslušat Božjega Učelnika. Prinesle so svoje otročičke naj jih Jezus blagoslovi. Ker je pa Jezus bil truden od dolgega, celodnevnege pota in učenja, so apostoli branili materam, naj nikar ne nadlegujejo Jezusa. Jezus je pa videl vse to in rekel na kratko: "Pustite male k meni, ker njih je nebeško kraljestvo!" In Jezus je objemal otroke in jih blagoslovljal.

Pošiljajte matere otroke v take šole, kjer je Jezus doma, kajti Jezus jih ljubi in vabi k sebi.

Ali je v ameriških državnih šolah (Public šolah) Jezus doma?

Ne, v ameriških državnih šolah ne boste našli Jezusa, učitelja in prijatelja mladine.

Zakaj ne?

Zato, ker se v ameriških državnih šolah ne sme učiti nauk Jezusov. Vprašali boste, zakaj se ne sme? Odgovor je ta: Amerika je prosta, svobodna zemlja in v Ameriko se smejo naseliti ljudje raznih narodnosti in raznih ver, tako da v Ameriki najdete v enem šolskem razredu, v eni šolski sobi otroke vsake vrste! In prvi klopi vam sedi kakšen žid, v drugi kakšen luteranček, v tretji sedi poleg Nemca kakšen Šved, v četrti klopi sedi poleg otročička kakšnega očeta-socialista kak otročiček kakšnega cerkvenega odbornika... in tako dalje... Kje morete pričakovati, ve matere, da more, ali da sme kakšna učiteljica le enkrat izpregovoriti le eno samo besedo o Kristusu, o Materi Božji, o svetih zakramentih, o sveti katoliški veri?

Ne sme! In zato ker ne sme, in zato, ker ve matere in vi očetje sami tudi premalo ponučujete svoje otroke o katoliški veri, zato naj namesto vas stori to delo katoliška šola.

Blagor fari, ki ima svojo katoliško šolo, ker taka fara je zida na na skalo — in ta skala je — katoliška šola. Obiščite kedaj slovensko cerkev, ki ima svojo svojo šolo! Poglejte, kako lepo vodijo slovenske sestre-učiteljice otročiče v šolo, kako otroci lepo slovensko molijo, lepo pojejo slovenske pesmi! In ti otroci, vzgojeni in poučeni v slovenskem katoliškem duhu v domačih farah in šolah so največja in najboljša garancija za obstanek in napredek slovenskih katoliških naselbin v Ameriki!

Kdor to taj, ta ne ve, kaj govori.

Zaradi tega pa zamerim vsem časopisom, ki pišejo zoper slovenske katoliške šole. Nekateri izmed naših "narodnjakov" se norčujejo iz slovenskih katoliških šol. Tega pa ne povedo, da se bodo ravno otroci "narodnjakov" najprej poamerikanili.

Ali je danes v celni Ameriki le ena sama narodna slovenska šola?

NILJE!

Zakaj ne? Zato, ker tem časnim karjem je za ohranitev slovenskega jezika in za ohranitev svete katoliške vere toliko mari, kot za lanske sneg. Za "narodnjake" se štejejo pa ti narodnjaški Janezi in narodnjaške Micke se dajo civilno poročati in še celo ne razumejo sodnika, kaj jih vpraša. Narodnjaki se ponajšajo s svojim "narodnim" "naprednim" duhom; a isti narodnjaki pošiljajo le mimo slovenskih šol svoje otroke v ameriške šole, kjer se slovenščina in narodna zavest in narodni ponos ubija na debe.o, tako da je otroka takega narodnjaka kmalu sram pripoznati, da je ameriški Slovenec... Ali ni res tako?

Edini narodnjaki v Ameriki so slovenski katoliški župniki na slovenskih katoliških farah, ki poleg cerkva postavljajo slovenske katoliške šole v zavesti, da brez slovenskih katoliških šol bo tu slovenski jezik hitro izmril in s njim vred bo v Ameriki na veke utihnila — slovenska pesem. Čast vsem tem duhovnikom-narodnjakom in Bog naj blagoslovi njihov trud in njihovo težko delo!

Pa pravijo ljudje: "Domača katoliška šola "košta", ameriške šole so pa zastoj."

Odgovarjam. Mati in oče: Nikar se ne pritožujta, kadar je treba skrbeti za katoliško vzgojo otrok. Kaj vam pomagajo milijoni premoženja, če imate slabe sinove in slabe hčere, ki se klatijo po svetu kakor izgubljeni, brez dobrega imena, brez poštenja, v podzemeljskih beznicah ali sramotnih bajtah?...

Ali ni boljše biti pošten delavec, dober oče in dobra mati do brih otrok, — kakor pa bogat oče in bogata mati slabih, izprijenih otrok, da se jih morata sramovati? In da boste imeli dobre sinove in dobre hčere, v to pomagajo:

- 1.) Vaš dobri vzgled.
- 2.) Vaš pouk doma.
- 3.) Katoliška šola.

Častiteljnost.

Spisal A. K.

Že v mladih letih se oglasi v hlepečem sreč človeka — čeravno še nekako nedoločno, vendar že strastno — častikolomnost. Zakaj, kar hoče kdaj kopriva postati, začne zgodaj žgati.

Karkoli velikega in imenitnega slihi in bere ognjeviti in podvzetni mladenič, vse to, meni, je kakor nalašč zanj, on pa kakor ustvarjen za vse; zdaj je vojvoda, zdaj slavnj poslanec in voditelj naroda, celo ministrski stol bi mu ne bil previsok; zdaj je nadepoln pesnik, zdaj "filozof", zdaj spet kaj drugega. — seveda le kaj prav velikega.

Če bere o slavnih vojskovodjih starega in novega sveta, že se (v domišljiji) vojskuje kot slaven general na čelu zmagovitih armad, že podira mesta, podjarmlja narode, pridobluje dežele in z lavorjevim vaneem zmage ovenčan in z zvezdami obšit se vrača na dom; že slihi pripovedovati v zgodovini slavnega dela svoja in v pesnih slaviti preslavno svoje ime.

Pridejo mu v roke prelepi umotvori imenitnih pisateljev in pesnikov domačih in tujih, starih in novih; a lo brž je tudi on pisatelj, že vidi pred seboj obširne zvezke svojih "del" in po smrti lep spomenik na grobu svojih kočie! I, saj je zato kakor ustvarjen — kako gladke verze je že naredil in šolsko nalogo je tudi semtertja prav hvalno spisal (če je tudi kaj prepisal, kaj to drugim mar?)

O drugi priliki začne pregledovati težko razumljive in zmedene spise starih in novejših "modrijanov": ah! zdaj šele ve, kaj je pravzaprav njegov poklic. Kaj njemu vojskoina čast? Kaj pesmarska sanjarija? Filozofija, mroslovje, učenost in veda, to je zanj! Noč in dan zdaj bere vse navzkriž, kar mu pride pod roko in pred oči. Je pa li vse to branje tudi resnično, — no, tega zdaj ne utegne preiskovati, saj se šele uči, dovolj, da stoji v tej in oni knjigi, ki ima tako slavno ime na čelu. Kaj temeljito dokazavi učijo druge stranke močnej, to mu nič mar — so prepobozni. Že se mu nasproti sveti v daljni prihodnosti častni naslov: voditelj naroda po poti napredne omike in proste olike...

Če gre medtem še včasih v deželni zbor gledat in poslušati, kako se tu izbrani, izvoljeni možaki vojskujejo s pikrimi besedami in živahnimi govori, kako razjarjeni bijejo ob zelene mize, potlej pa sami med seboj potolaženi z glasovanjem — mir delajo; tu ima že spet vse uganjeno, kako bode "enkrat" zanj agitirali po selih, po trgih in po mestih, na katero stran se bo vsedel in kako bo vse strme poslušalo njegove navdušene govore, ki ne bodo tako — vodeni, kakor je danes slišal nekatere.

Še drugič se mu zdi, da bi utegnil v petju in godbi in kaj vem še v kateri reči prekositi druge in si pridobiti slavo. In tako mladi "talent" ne pride lahko k spoznanju, za kaj ga je Bog pravzaprav ustvaril in kateri stan bi bil zanj najpripravnnejši, da bi res kaj izdatnega izvršil "za vero, dom in cesarja," zraven pa sam zase skoval srečo!

Le preradi se mladi ljudje cenijo više, nego v resnici veljajo. Tako marsikoga prevzetnost zapeljuje v previsok stan, za katerega nikakor ni zmožen. Zlasti ako je imel pri prvi poizkušnji, pri prvem nastopu, kaj uspeha, da se mu je — četudi prilizljivo — "rokoploskalo;" kdo mu bo iz glave izbil, da ni sposoben za kaj posebnega, nenavadnega? In kdo je pozneje nesrečnejši nego te "nepoznane" občutljive duše, — "pozabljeni ženjii," ki so nenasitljivo lačni in žejni slave in pripoznanja, pa se jim oboje odreka!

Kak dober prijatelj jih znabiti kaj naprej spravi s srečnimi pričoročili, toda kolikor više so, v toliko večji zadregi. Vedno so v strahu, da bi kje ne pokazali svoje dušne nagote, in kako se morajo svojemu višjemu hliniti in obračati plašč po njegovi sapi, da bi jim ne škodoval, spoznavši njihovo nevednost. Res hudo je za vsakega, ki ni na svojem mestu, naj bo v kateremkoli stanu. Majhnja je n. pr. služba vsakega cerkvenika, pa kako grenka je, ako ji ni popolnoma kos ter mora slišati marsikatero nevšečno, posebno če je obenem nespreten orglavee! Še slabša je pastirjeva; pa če ne zna prav zavračevati svoje črede, — splavala je še ta njegova — zadnja — pastirska sreča po vodi!

Drugim častiteljnim prevzetnikom pa preti nesreča zopet od druge strani. Marsikdo je res rojen za kaj višjega, pa ni prilike, da bi pokazal svoj talent. Bil bi n. pr. sposoben za višjega častnika in poveljnika kakor nalašč, pa ni ravno vojske in prostora zanj — mora žalostno čakati. Ali pa bi bil za višje državne službe, ne vem, če bi se ustrašil celo ministrske, — pa neugodne okoliščine, ga vklepajo leto in dan na trdi stol e. in kr. pisarne; ne more se premakniti više, pa je vun. — Tretji spet ima obilno uma in ve čuda veliko, pa pri vsej svoji učenosti ostane na jezo in žalost svoj živi dan vsakdanji človek zato, ker ne zna prodati tega, kar ima, ker je "nepraktičen ženij." Četrti bi postal učenjak, da bi se mu vse čudilo, pa mora šolo pred časom na kol obesiti, ker nima denarja, nima podpore. In tako bi jih lahko naštel celo vrsto, kateri se ne morejo izkazati po svoji obilni zmožnosti in se le preradi izkazujejo v tistem nesrečnem stanju, o katerem govori prerok, rekoč: "Gorje vam, ker ste mogli ni v pijači," itd.

O, častikolomnost je čudna strast, katere premožni izkazi vse življenje, ki bi bili sicer lahko prav srečni, kajti podobni so žejnemu, ki hoče s slano vodo utolažiti žejo.

Strašna mačeha.

Pizensko izjemno sodišče je sodilo nedavno delavčevu ženo Ano Koubkovo, ki je ubila v noči na 3. februarja svojega pastorka 3-letnega Emanka Koubka. Razprava je dognala, da je obtoženka z otrokom naravnost bestialno ravnala. Zdravniki, ki so telesce ubitega fantka secirali, so povedali, da je bilo polno podpluth, da so bila hrbtu grde rane od ležanja in mrčesa. Obtoženčini lastni starejši otroci so povedali, da je bila mati malemu Emanku naravnost strašna mačeha. Ni mu dala jesti, tepla ga je celi dan, razbila mu je pstnice in ga v ugodni noči treščila, ker je jokal, za postelj, tako da si je razbil glavo ob zidu. Bestialno mačeho je sodišče obsodilo le radi uboja in sicer na 4 leta težke ječe.

K. S. K.

Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill. dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.
Telefon 1048

Od ustanovitve do 30. aprila 1915. skupna izplačana podpora
\$1,060.590.40.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: Paul Schneller, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
I. Podpredsednik: Joseph Sitar, 805 N. Chicago St., Joliet, Ill.
II. Podpredsednik: Anton Grdina, 6127 St. Olair Ave., Cleveland, O.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Pomoćni tajnik: Josip Rema, 2327 Putnam Ave., Brooklyn, N. Y.
Glavni blagajnik: John Grahek, 1012 Broadway, Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Jak. Černe, 820 New Jersey Av., Sheboygan, Wis.
Pooblaščenec: Martin Muhič, box 537, Forest City, Pa.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin Ivec, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

Josip Dunda, 704 Raynor Ave., Joliet, Ill.
Geo. Thomas, 904 East B. St., Pueblo, Colo.
John Povsha, 311 — 3. Ave., Hibbing, Minn.
Frank Petkovšek, 720 Market St., Waukegan, Ill.
Frank Francič, 293 Reed St., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:

Mihael Kraker, 614 E. 3. St., Anaconda, Mont.
Geo. Flajnik, 3329 Penn. Ave., Pittsburgh, Pa.
Anton Gregorich, 2027 W. 23. St., Chicago, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Joseph Russ, 1306 E. 55. St., Cleveland, Ohio.
Frank Svete, 1428 So. Sheridan Rd., Waukegan, Ill.
Frank Plemel, Rock Springs, Wyo.

UREDNIK "GLASILO K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika: JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill. dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnino pa na: "GLASILO K. S. K. JEDNOTE," 1951 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.

Finančno poročilo K. S. K. Jednote za mesec april 1915.

Dr. št.	Prejeli na račun asos.	Izplačali	
		Smrtnine	Poškod.
1.	290.82	\$1,000.00	
2.	508.03		
3.	190.92		
4.	128.82		
5.	193.13		
6.	505.63		
7.	157.36		
8.	24.79		
9.	79.75		
10.	422.00		
11.	62.28		
12.	262.70	1,000.00	
13.	218.52	1,500.00	
14.	206.73		
15.	41.35		
16.	66.23		
17.	122.17		
18.	65.86		
19.	34.58		
20.	515.30		
21.	377.86		
22.	380.35		
23.	91.13		
24.	186.61		500.00
25.	106.73		
26.	28.16		
27.	141.97		
28.	112.87		
29.	150.08		
30.	179.80		
31.	316.82		
32.	78.75		
33.	50.50		
34.	115.39		
35.	85.54		
36.	309.17		
37.	56.15		
38.	85.03		
39.	280.76		
40.	114.93	1,000.00	
41.	107.42		
42.	255.44		
43.	139.91		
44.	107.71	1,000.00	
45.	240.86		
46.	63.55		
47.	172.48	400.00	
48.	31.96		
49.	230.76		
50.	93.84		
51.	167.16		
52.	24.72		
53.	73.30		
54.	32.18		
55.	35.97		
56.	133.31		
57.	29.78		
58.	124.90		
59.	80.55		
60.	80.58		
61.	117.19		
62.	271.14		
63.	219.21	200.00	
64.	136.45		
65.	201.98		
66.	194.04		
67.	97.33		
68.	126.76		
69.	42.28		
70.	58.57		
71.	133.56		
72.	50.39		
73.	152.10		
74.	20.45		
75.	163.04	850.00	
76.	74.50		
77.	149.89		
78.	76.47		
79.	136.88		
80.	87.39		
81.	80.26		
82.	104.13		
83.	33.82		
84.	46.23		
85.	117.07	850.00	
86.	11.55		
87.	82.00		
88.	56.38		
89.	124.60	1,000.00	
90.	48.59		
91.	87.07		

111.	32.44		
112.	142.44		
113.	102.61		
114.	96.93		
115.	111.14		
116.	38.53		
117.	40.29		
118.	87.90		
119.	55.57		
120.	53.48		
121.	66.90		
122.	25.90		
123.	58.87		
124.	103.32		
125.	48.88		
126.	20.48		
127.	11.30		
128.	88.43		
129.	81.38		
130.	22.75		
131.	27.70		
132.	98.40		
133.	50.51		
134.	42.05		
135.	23.76		
136.	43.76		
137.	20.69		
138.	33.44		
139.	123.16		
140.	38.18		
141.	64.88		
142.	35.22		
143.	26.10		
144.	11.31		
145.	27.81		
146.	27.54		
147.	41.01		
148.	50.82		
149.	22.90		
150.	37.72		
151.			
152.			
153.			
154.			
155.			
156.			
Skupaj.	\$14,949.56	\$8,800.00	\$ 500.00

Preostanek 1. aprila 1915. \$332,507.28

Projemki tekom meseca aprila 1915.

Plačnega od društev.	\$14,949.56	
Obresti	517.75	
Posojilo Jernej Knaus, Cleveland, Ohio.	25,000.00	40,467.31
		\$372,974.59

Izdatki.

Plačali smrtnine	\$ 8,800.00	
Poškodnine	500.00	
Razni upravni stroški	1,363.45	
Napravljeno posojilo	25,000.00	35,663.45

Preostanek dne 30. aprila 1915. \$337,311.14

JOSEPH ZALAR,
gl. tajnik K. S. K. J.

Italijani na Goriškem pred 400 leti.

Po goriškem "Novem Času"

posnemamo:

12. aprila 1500 je umrl zadnji goriški grof Lenart. Bil je brez otrok. V smislu prejšnjih dednih pogodb je goriška grofija s smrtno grofa Lenarta prešla pod oblast Habsburžanov. Vladal je tedaj Maksimilijan I. (1493 — 1519). 21. junija 1500 so se mu deželni stanovci poklonili. Gorica in njena okolica naša Brda, Vipavska in Kras so tedaj v Habsburžanih in še posebej v Maksimilijanu zadobili nove krepke gospodarje. Ljudstvo jih je pozdravljalo z veseljem. Pričakovalo je od njih miru, ki ga pod zadnjimi goriškimi grofi radi neprestanega napadanja od strani zapadnega sosedu, italijanske beneške republike, nikdar niso mogli brezskrbno uživati. Maksimilijan je poznal ljudstvo pričakovanje. Hotel je ljudstvu mir prinesiti in ga pred prečezim grabeljivim italijanskim sosedom za varovati. V ta namen je dal goriški grad in gorenje mesto znova in boljše utrditi.

Toda l. 1508. je radi mnogih splošnejših političnih razlogov izbruhnila vojska med beneško republiko in Maksimilijanom. Povod je dala Maksimilijanova zahteva, naj mu republika dovoli z večjim spremstvom prehod skozi svoje ozemlje v Rim, da bi se tam dal kronati za cesarja. Beneški senat je prošnjo odbil. Vojska se je pričela.

Maksimilijan je vpadel v ozemlje beneške republike s Tirolske ter kmalu zasedel krajine po rečja zgornje Brente in zgornje ga Piava. Toda važni opravi so ga klicali na Nemško: poveljstvo je oddal generalu Trautsonu. Beneški senat je postavil na čelo svojih čet izbornega generala Alviana. Temu se je posrečilo, Trautsona speljati v zase-do ter uničiti njega in njegovo moč. Poraz Trautsonov je odločil ves nadaljni potek započete vojke. Alviano je dobil prosto pot ter kmalu vrgel avstrijske čete iz zasednih krajev.

Nato se je vrgel proti vzhodu na pokrajine sedanje Goriške in Primorske. Dobil je Bovec in pustil posadko v njem. Zavzel je Kormin, ki se je mogel upirati le en dan, kajti Alviano je razpolagal s silami, ki so bile za tedanje razmere velike. Njegova vojska je štela 9000 mož pehote in 1000 jezdecev. Takoi po zavzetju Kormina je šel proti Gorici. V enem dnevu je zavzel prehod čez Sočo vred mestom, od južne strani pa, kamor je bil poslal svoje čete čez Sagrad, dobil je novo pomoč. Posadka v goriškem gradu se je upirala le ne-

kaj dni; morala se je udati, ker je Alviano razpolagal z mnogo boljimi topovi. 22. aprila 1508. je zaplapolala na gradu zastava sv. Marka beneške republike. 500 let je že grad obstojal. Še nikdar ni bil zavzet. Tedaj je Italijan prvič zavladal nad njim.

Kakor povodenj so se Alviano-ve čete razile po Krasu in Vipavskem. V najkrajšem času so zasedle devinski, štanjski in ribemberški grad. Tudi Vipava se jim je morala predati. Tedaj je tudi Trst bil zaseden od njih.

Tako so l. 1508. zagospodarili Italijani po slovenskem Goriškem.

V Gorici je beneška republika imenovala Petra Venierja za civilnega načelnika; vojaški poveljnik na gradu je postal Dominik Gritti. Utrdbe, zidove in jarke na goriškem gradu so vse iznova popravili in v veliki meri izpopolnili. Goriški grad je dobil tedaj skoro vso ono obliko, ki jo sedaj ima.

V Vipavi so se Avstriji poskušali puntati. Toda Benečani so prišli z novimi močmi in v kraju zopet zagospodarili. Strašno so se sedaj nad puntarji maščevali. Drugod je bil red in mir.

Benečani so tedaj v l. 1508. prišli tudi v Istro, zasedli Pazin in zavzeli Reko. Habsburžani so bili tedaj po Italijanih popolnoma odrezani od morja. Primorska, posebno Goriška je prišla tako l. 1508. pod oblast italijanske beneške republike.

Cesar Maksimilijan je radi zamotanih in težkih razmer, s katerimi je imel na Nemškem opraviti, sklenil 11. junija 1508. mir z beneško republiko. Goriška in ž njo goriški Sloveni je prišla tedaj pod italijansko vladu.

Toda Maksimilijan ni mogel pozabiti Italijanov, ki so tako izrabili njegov položaj na severu, da so se polastili obrežja ob Adriji in lepe Goriške. Nikakor ni hotel pustiti, da bi oni trajno obdržali Trst, Reko, Istro ter njih zaledje — našo Goriško. Dohod k morju in izgubljen dežele je hotel na vsak način dobiti zopet nazaj.

Iskal je zaveznikov in jih tudi dobil. Sklenil je zvezo z Ludovikom XII., francoskim kraljem, ki je bil razjarjen, da so Benečani sklenili mir brez njega; zvezal se je dalje s kraljem Aragonije (na Španskem) in papežem Julijem II., katerima je bila beneška ljudovlada nekatere kraje po krivici zasedla. Zveza se je sklenila 10. decembra še istega leta 1508.

Benečanom se je kmalu pričelo slabo goditi. Papež je nad njimi razglasil izobčenje iz cerkve. Od Francozov so bili pa hudo tepejeni. Kmalu so avstrijske čete došle tudi v Gorico, zasedle grad in zavzele Kormin, Bovec

in Tolmin so postali tudi zopet avstrijski. Hudi boji so se vršili za Trst, Reko in Istro. Toda tekom l. 1509. so se Italijani morali umakniti tudi od tam.

Le Gradiška ob Soči, ki je bila zelo utrjena in že od prej važno oporišče, je ostala še nadalje pod oblastjo republike. Avstrijske čete so jo l. 1510. skušale sicer zavzeti, a so bile vržene nazaj.

L. 1511. so se boji za Goriško znova pričeli. Benečani so poskušali zavzeti Trst, naj velja kar hoče; a ni se jim posrečilo. Strašno je trpelo pri tem ubogo prebivalstvo. Beneški vojakovodja Civrano je upustošil vse do Postojne. Toda na Notranjskem ga je avstrijski general Frankopan zvalil v past, ter ga pri Senožečah popolnoma pobil. Avstrijske čete so pričele tedaj vračati nemilo za nedrago. V septembru 1511. so vpadle čez karnske planine v Benečijo, zavzele Videm ter ga prisilile, da je moral plačati 3000 zlatov vojnega davka. Tudi Gradiška je padla tedaj.

A Gradiška Benečani niso hoteli kar tako zlepa pustiti. Zbrali so nove čete in boj za Gradiško se je pričel ljut in srdit. Avstriji so se še pravočasno spravili v trdnjavo dovolj posadke in živčja. Benečani so jo pričeli oblegati pod vodstvom generala Grimanija, ki je bil med tem Kormin zopet zavzel in njegovo zidovje razrušil. Benečani so napravili bojne jarke krog in krog in rili po njih vedno bližje proti trdnjavi. Posadka se je borila z največjim junaštvom; opetovano je napravila celo izpade ter prizadela Benečanom zelo občutne izgube. Samo pri enem naskoku so Benečani izgubili več kot 1000 mož, za tedanje razmere ogromno število. Hrabra posadka bi bila se konečno morala vendarle udati, toda prišla je pomoč iz Gorice in s Krasa. In Benečani so bili vrženi nazaj.

Posadka je res slavno rešila svojo nalogo.

Zima, ki je med tem pričela, je nadaljšnim bojem v l. 1511. napravila konec. Proti koncu naslednjega leta 1512. so pa boji znova izbruhnili. Avstriji so bili zasedli trdnjavo Marano, nadele od sedanje avstrijske meje ob morju, kar je republiko strašno razburilo. Pregovorili so prebivalce kraja Muzzana, naj preprečijo vsak dovoz živčja v Marano. Sovražniki so bili pač do skrajnosti razjuzeni drug na drugega. Frankopan je pri tisti priliki zasedel tudi utrdbi Strassoido in Tržič v sedanji Furlaniji, ki je bila tedaj — kakor razvidimo — še po velikem delu pod oblastjo republike.

Tako se je vlekel boj naprej skozi celo leto 1514. Vendar Benečani niso mogli več uspeti. Goriške in Trsta niso mogli več dobiti v svojo oblast. In dasi se mir ni takoj sklenil med Habsburžani in beneško republiko in je meja med obojimi še dolgo časa ostala nedoločena, na Goriško od tedaj Italijani niso več prišli.

Slike iz vojne.

Iz njima angleškega vojnega vjetnika.

Angleški vojak je bil v Belgiji ranjen in je prišel v nemško vjetništvo. Nemci so ga spravili v bolnico in od tod je vjeti ranjenec pisal svoji materi: Ljuba moja mati! V tej bolnici ležimo francoski, nemški in angleški ranjenici. Ravna se z vsemi lepo in z vsemi enako. Prvi zdravnik je poseben dober (jolly good), drugi je zelo prijazen (gentle). Čeprav sem vojni vjetnik, se mi ne godi slabo... V naši sobi je harmonij in časih pojemo celo uro. Nemški vojaki pojejo radi posebno svoje narodne pesmi. Čudno je, da imamo Angleži toliko pesnikov in skladateljev, pa vendar ne enega melodijoznega speva, ki bi vojaka poživljal in ogrel... Koj prvi dan, nas je bilo v bolnici 35 ranjenec. Eden, ki je ležal blizu mene, je začel peti, in kmalu so vsi Nemci peli in Angleži z njimi, čeprav nismo razumeli besed. Mamica! Bil sem v skrivnostni polni Indiji, videl sem Egipt, videl veliko krasnih stvari, ki so name napravili globok vtis, a nobeden mi ne ostane tako v spominu, kakor ta večer, ko smo ranjenici v bolnici skupno prepevali, Angleži, Francozi, Belgijci in Nemci.

Krokar na razvalinah zapuščenih vile.

Dopisnik italijanskega "Resto del Carlino" iz Bolonje poroča iz Pjesočna na Poljskem: Po polju grem, tja v en dan. Čemerem krokar sedi na drevesu. Kroka, glavo ima povešeno, vrat stegnen. V polumraku opazim majhno vilo v zapuščenem vrtu. Na balkonu je ostal napis: Vila Valerija. Goličava se razprostira tja do novih gozdnatih mej. Na pročelju dve veliki luknji, štrita vame kot očesne votline iz lobanje. Streljali so sem, tepli so se tukaj notri kot nori. Sobe so polne slame. Po tleh vidim izstreljene patrone med sirovim krompirjem in štorži zeljnatih glav. Smrad po hlevu. Padle čez ključavnico, vrata so na tleh. Jedilna soba je preklana kot granatno jabolko. Ali ni več otrok tukaj? Senca zastorov, klaviatura, prsti namazani s črnolom, kje je vse to? "Mama, ali smem na vrt?" — Kak molki! Ali je na Poljskem vse mrtvo? Ali ni nihče prišel nazaj v hišo? Temen hodnik, stena se je zgrudila. Med razvalinami nogavica vojaka, naponjena s krvjo, stol, obložen z rdečim žametom. Semintja račun; tudi dijak so imeli tu. Pod oknom kamizola s trakovi, na pragu verande kip nekega pesnika. To je bila gotovo kakšna spalna soba. Na mali mizici dva para ženskih čevljev, nedotaknjena, tragedija je šla neopažena mimo njih. Morebiti čakata bele roke, da si izbere enega ali drugega, pomišljajoč, ker spanje je ravnokar šele odbežalo.

Tedaj se mi krči srce, mislim, da hodim med razvalinami lastne hiše, med relikvijami znanih in ljubih oseb.

Vojska! Da, to je vojska! Razumel sem, to je. Lahko jo vidim, poznam jo v popolni istinitosti, neposredno, do dna jo poznam, natančno. Vse, kar sem do sedaj videl, strelni jarki, topovi, armade, vse to je bila samo slaba predigra prave vojske. Groza me je, bežim, za menoj pa štrlita votlina iz lobanje.

Kako žive v belgijskih taborih.

Neki nemški topničar piše "Kölnische Volkszeitung" iz Belgije: Živimo tu zelo zanimivo. Stanujemo v L. na nekem kmetksem posestvu. V eni sobi nas stanuje 12 do 19 z Belgijci skup. Dve rodbini sta. Ena je pobegnila sem iz Nieuporta, ko ji je neka bomba požgala hišo; zgorela je tudi živina. Rečili so, da enega konja in voz. Mož je prišel s svoj rodbino sem na posestvo svojega rajnega brata, ki je poročil sestro njegove žene. Rodbini šteta 16 otrok. Vsi nosijo lesene coklje. Neprestano ropotanje si lahko predstavljate. Pomislite: 12 vojakom postane dolgočasno, prično igrati harmoniko in razbijajo, pojejo z vso silo, kade s starij Belgijcem in z njegovimi šestimi sinovi vse vrste tobaka. Lahko si tak večer predstavljate.

Podnevi te trč, recimo rodbine, ki bivajo v eni sobi, neprestano kuhajo in jedo. Zadnja dva dneva so Belgijci praznovali. Navadno uživajo krompir z mlekom in kruh s sirovim maslom, ta dva dni so jedli pečenko. Veter je ta praznika povzročil. Bril je tako silovito, da je podrli streho hlevu in da je ubil eno tele. Zato so jedli meso. Sicer jim pa i mi dajemo smodke in druge stvari. Sinoči zvečer, ko smo dobili rum, so pili z nami vred grog. Danes smo jedli zelen grah, krompir in prešičjo pečenko. Danes kuha eden, jutri drugi. Večraj smo dobili belo fižolovo juho. Življenje si prirejamo kolikor mogoče ugodno.

Strahoti v vojni.

V neki dunajski bolnici leži več poljskih žena, ki so bile pri bojih v Galiciji po šrapnelih težko ranjene. Posebno strašna je usoda dveh žena iz okraja Tarnow. Ti ženi, Ana Klusa in Katarina Fayt iz Glowa, sta se z drugimi prebivalci skrili v jamah, da bi se obvarovali pred šrapneli. Tre-tji božični dan je streljanje ponehalo in imenovani ženski sta zapustili svoje skrišališče, da bi si preskrbeli živil. Kar naenkrat se zopet zagrneli topovi in v hišo je priletel šrapnel, ki je Ani Klusi razbil obe roki in desno nogo. Katarina Fayt pa težko poškodovan in ji ubil otroka, ki ga je ravno dojila. Ano Kluso so trikrat operirali, a še je težko bolna in njeno bolest povečuje to, da ne ve, kam sta prišla njena otroka in da ne ve, kaj je z njim možem, ki služi pri vojaki.

Berač s stopnjic pri sv. Roku.

Resnična povest.

(Angl. spisala Lady Georgina Fullerton.)

Mlad duhovnik, prideljen leta 18. cerkvi sv. Roka v Parizu, je dajal včasih miloščino beraču, ki ga je vsak dan srečal, kadar je šel v cerkev. Ta človek je sedel na stopnjicah pred vratni cerkve sv. Roka in prosil vbojajne ljudi, ki so hodili v cerkev. Bil je star mož in njegov obraz je bil resen in žalosten. Ako ga je kdo nagovoril, je godrnjal odgovarjal na kratko in pretrgano, in nikdo ni videl, da bi se bil kedaj nasmehnil. Bil je znan pod imenom stari Jakob s stopnjic pri sv. Roku, in nikdo se ni potrudil, da bi ga vprašal, kaj je bil poprej v življenju ali da bi bil poizvedoval, odkod da je doma. Dobri duhovnik, ki mu je večkrat pomagal, je opazil, da ga ni bilo nikdar videti v cerkvi in je skušal pri različnih priložnostih izvedeti od njega, ali je zanemarjal svoje verske dolžnosti ali jih je opravljal v takih časih, da tega on ni opazil. Berač se je pa vedno izogibal pravemu odgovoru in ni hotel z besedo na dan. Enkrat ali dvakrat je duhoven opazil, da nosi okoli vratu črno vrstico, na kateri je visel majhen, lep križ. Ko je duhoven pri neki priliki zopet opazil križec, ga je Jakob urno skril, in od tega dne nosil je svojo borno suknjo vedno zapeto. Zgodilo se pa je, da je bil duhoven še isto zimo poklican v tuje mesto in ga ni bilo več mesecev domov. Ko se je zopet vrnil, je pogrešal berača na njegovem navadnem mestu in ko ga še vedno ni bilo videti, je povpraševal po ubogem Jakobu. Imel je precej težav, predno se mu je posrečilo najti njegovo bivališče; pri tem pa je po ljudeh izvedel, da je brez pomena, ako bi hotel duhovnik obiskati starega moža, akoravno je bil hudo bolan, kajti on se trdovratno brani poslati po duhovna in se je zdelo, da hoče umreti v nespokornosti. To sporočilo je pa duhovna le še bolj podkrepilo v njegovem sklepu, da ga obišče, in ko je bil na potu proti ozki ulici, ki so mu jo pokazali, se je spomnil križa, ki ga je opazil na prsih starega moža, in se je čudil, kako je mogel ta očividno tako reven človek nositi tako dragoceno stvar, ki jo je mogel on kot brezveze nositi znamenje našega odrešenja.

Tipajoč po ozkih stopnjicah v hiši, ki so mu jo pokazali, je našel podstrešno sobico, v kateri je ležal Jakob. Zelo je opešal, odkar ga je poslednjikrat videl; temne proge okolo njegovih oči in ust, tresoče roke, vse je pričalo, da se njegovo življenje nagiba koncu. V tej borni sobici je bilo malo pohištva; postelja, ako bi kup slame smeli tako imenovati, je zavzemala skoro polovico prostora; kos stare in brezbarvne svile je visel na steni kakor nekaka zavesa. Kaj da zakriva ta zavesa, nihče ni vedel. Ko se je duhoven približal, je Jakob pogledal in dal znamenje, da ga je spoznal. Duhovnik ga prijazno nagovoril, Jakob pa iztegne svojo roko in zamrmra nekoliko besedi v zahvalo. Ko pa njegov obiskovalec omeni njegovo bolezen in mu nasvetuje kar treba storiti, da se človek pripravi na smrt, in izrazi upanje, da se bode poslužil milosti, ki mu jo je Bog dal na razpolago, se je obraz staremu možu omračil, poteze okolo njegovih ustnic so postale bolj ostre. Osorno zavrne bolnik duhovna, da je vse to brez pomena, da nima ničesar povedati duhovniku in samo želi, da bi ga pustiti v miru.

"Ti si torej zadovoljen, da umrješ tak, kakor si," je rekel duhovnik milo. "Ali se počutiš mirnega vzpričo smrti?"

"Mirnega, mirnega, kakor pogubljeni," je zamrmral Jakob tako obupno, da je duhoven osupnil.

"Ti nisi brezverec, Jakob, vem, da nisi; zakaj torej nečes umreti kot kristjan? Opazil sem, da nosiš vedno križ pri sebi."

Bolnik ga pri teh besedah divje pogleda in zamrmra:

"Gori mi na mojih prsih."

Duhoven poklekne ob postelji in z resnimi besedami, ki jih navdajata vera in ljubezen v taki uri nagovarja umirajočega. Prosi ga, naj ne zavrne njegove pomoči, in

ako že noče govoriti z njim kot duhovnom, naj govori z njim kot prijateljem ter mu razkrije skrivnost, ki je zapirala njegove ustnice in razjedala njegovo srce.

"Moja skrivnost!" je rekel bolnik. "Ali bi hoteli poslušati mojo skrivnost? Taka je, da se bi vam lasje ježili in da bi z zaničevanjem in gnjevom bežali od mene. No, naj bode; ko boste vedeli, s kakim malovrednejšem imate posla, boste pustili prazne poskuse priversti ga do pravega kesanja. Priznati bode, da se ni mogel spokoriti za tako krivdo, kakor je moja. Kesanje je pač tukaj, toda nobenega upanja ni za odpuščanje, Ali je bilo Judežu odpuščeno?"

"Gotovo bi mu bilo odpuščeno, ako bi ne bil obupal," je rekel duhoven.

"Dobro, povem vam svojo zgodbo," je vzdihnil Jakob; in naslonil je glavo na svojo roko, uprl svoje divje oči v mirni in resni obraz duhovnika in začel pripovedovati:

"Rojen sem bil na posestvu plemenitaša, ki je bil mnogo let zaščitnik mojim domačim. Vzel me je v službo, ko sem bil še zelo mlad, in živel sem nekaj časa v njegovi hiši, ko je izbruhnila revolucija. Bil je prijazen, dober gospod in njegova žena pravi angelj. Bogati so jo spoštovali, reveži pa častili. In kadar je klečala v vaški cerkvi ali obiskovala bolnike, ali dajala miloščino pri grajskih vratih, se mi je videla kakor svetnica. Njeni dve hčeri sta bili ravno tako dobri in lepi, kakor njuna mati, in njen sin, ki je bil takrat majhen deček, je bil veselje njenega srca.

No, prišla je revolucija, in čudna blaznost se je polastila ljudij. Govorili so nam, da smo vsi enaki, da so gospodarji nasilniki in kralji zatiraleci. Ničesar drugega nismo slišali od jutra do večera dan na dan. Zato smo sanjali o svobodi, delati smo hoteli po svoji volji in ne po volji drugih, preklinjali vsako delo, ki smo ga morali izvršiti kot delavci in služabniki. Moj gospodar se ni dosti brigal za javne zadeve, vendar je sovražil novotarije in se je potegoval za kralja in za cerkev, kadarkoli se je ponudila prilika; živel je po stari navadi, hodil na lov po svojem posestvu, obiskoval svoje sosedine in le malo slutil vihar, ki je v kratkem prihrumel nadenj. Njegova žena je o tej stvari več razmišljala in videla smo jo, kako je dalje časa ostajala pri molitvi, kakor po navadi, in pogostokrat je bilo videti sledove solz na njenem prijaznem obrazu.

Mladi gospici, ubogi stvarici, ste bili tako veseli, kakor da bi ne bilo na svetu nobene prekucije in popolen mir je vladal v starem gradu do onega dne, ko se je v bližnjem mestu ustavil nek komisar iz Pariza in zapisaval ljudi, ki so bili obdolženi, da so sovražniki ljudstva.

Ime mojega gospodarja se je nahajalo med prvimi v imeniku, in prejel je prijateljsko sporočilo, ki ga je pozivalo, da naj si hitro poišče kako skrivališče zase in za svojo družino. To sporočilo ga je presenetilo, gropa pa je takoj nasvetovala, da bi se podali v gore, kjer je prebivala nekdanja njihova strežnica in kjer bi lahko utekli vsaki nevarnosti. Odlili so tja ponoči in jaz sem jim pomagal zlagati blago in sem nosil malega Pavlina. O moj Bog, ako bi bilo mogoče, da bi se povrnil ta dan, ta ura! Ako bi mogel čutiti še enkrat gorko sapo tega otroka na svojem vratu, kakor takrat, ko sem stopal po gorski poti navkreber, ali da bi slišal še enkrat sladki glas njegove matere, ki me je silila, da bi se vsedel in počival! Počitek, mir! Za brezbožnika ni nobenega miru na svetu! Kajnovo prokletstvo je nad menoj. Mnogo let je od tedaj, kar sem poslednjikrat spregovoril njihova imena; nikdar nisem mislil, da se bode to še kedaj zgodilo; toda sedaj, ko sem začel svojo strašno povest, hočem jo tudi dokončati, vendar se ne morem dolgo muditi pri njej. Kratka mora biti kakor življenje, katero mi je še živeti. Vrnil sem se v grad in nekega dne so prišli komisar in njegovi možje ter ga vzeli v posest. Udrli so v klet; privlekli so iz nje sode vina in popivali celo noč, in tudi jaz sem pil z njimi. Govorili so o velikih dejanjih ljudstva v Parizu in prepevali divje pesmi, dokler ni bila

moja glava popolnoma zmedena in sem jaz pel in vpil glasneje kakor katerikoli izmed njih. Oni so me pozdravljali in mi ploskali; imenovali so me dobrega rodoljuba in jaz sem čutil, kakor da bi se nov svet odpiral pred menoj. Med njimi je bil človek, ki me je potegnil na stran ter mi pokazal tiskan papir, v katerem je odbor upornikov naznanjal, da izroči posestvo prognatih plemenitašev vsakemu dobremu rodoljubu, ki bi hotel odkriti njihova skrivališča. Zagotavljal mi je, da dobim pravico do posesti gradu mojega prejšnjega gospodarja, ako povem kje da se skriva. Vpričo takih misli se mi je kar v glavi zrtelo. Pozabil sem vse, kar smo govorili pred nekoliko trenutki, videl sem se v duhu naenkrat gospodarja in lastnika onega gradu, v katerem sem preživel svoja mlada leta v službi. Vprašal sem, kaj bi storili mojemu gospodarju, ako bi ga našli in prijeli. Isti človek mi je povedal, da bi ga poslali k pregnanim vladarjem, ki bi gotovo lepo skrbeli za svoje prijatelje plemenitaše. Slišal sem bil svojega gospodarja govoriti, da se izseli, zato sem dejal sam pri sebi, da bi ne bilo nič hudega, ako bi ga s silo odpeljali tje, kamor je sam želel iti. Še vedno se nisem mogel odločiti, da bi ga izdal, vendar sem vedno več pil in se bahal s tem, kar sem vedel, pa nisem hotel povedati. Močno so sili v mene in mi začeli celo groziti. Imenovali so me neumnega sužnja, ničvrednega najemnika, ki nima poguma potegniti se za ljudstvo in ovaditi njegove sovražnike. Ko sem na eni strani videl ječo in morebiti celo smrt, ki mi je pretela, na drugi pa bogastvo in moč, ki se mi je ponujala, je hudobni duh zadobil premoč nad menoj in v slabem trenutku sem izrekel besede, ki so odločile usodo mojega gospodarja in njegove družine. Ne morem govoriti o dogodkih, ki so temu sledili, ne morem govoriti o smrtnem strahu, ki sem ga pretrpel. Videl sem, kako so jih pripeljali v mesto. Videl sem njihove blede obraze. Videl sem njo, ono milo svetnico, ki sem jo častil od svojih najmlajših let, ko jo je drupal zasmehovala in vpila nad njo, videl sem njene hčeri, ki ste jokali ob njeni strani. In tudi mladega dečka, ki so ga sedaj nosile bolj surove roke kakor so bile moje, in ko me je zagledal sredi množice (neka čudna radovednost me je gnala, da sem jim sledil na njihovi poti v ječi), me je poklical, da pridem ponj in ga vzamem. Čudno je, da more človek živeti v takih trenutkih. Ni treba, da bi vam pripovedoval ostalo. Pomorili so vse — vse, razun dečka. Njega so imeli dolgo časa v ječi in ga potem poslali proč, ne vem kam, kajti jaz sem po umoru svojega gospodarja kmalu zapustil svoj rojstni kraj in postal begun na tej zemlji, kakor Kajz z znamenjem prokletstva, ki mi je bilo utisnjeno na čelo.

Kakor je bilo pričakovati, nisem prejel za svoj zločin nobene posvetne koristi. Človek, ki me je pregovoril, da sem izdal gospodarja, je postal lastnik grofovega posestva. Ni mi znano, v čegavih rokah je ostalo. Ali se morate sedaj čuditi, da nisem od tedaj nikdar upal prestopiti praga v cerkev, da sem živel kot izobčen prognanec in da umrjem kakor sem živel! Strašno ječanje se je izvil iz prsi nesrečnega človeka in obrnil je svoj obraz od duhovnika v stran in obmolknil.

"In križ?" je rekel duhoven. "Križ!" je vzkliknil bolnik. "Križ mi je poslala ona. Ona ni vedela, da sem jih jaz izdal. Bila mi je hvaležna, da sem jim pomagal pri njihovem begu. O, moj Bog, pogostokrat mi je bil kakor krčevito prijel mali dragoceni križ, 'tukaj so začetne črke njegovega imena, E. M., in tam,' je nadaljeval še bolj obupno in istočasno privzdignil zaveso na steni poleg postelje, — 'tam je njena slika. Vedel sem, kje je visela v vrtni lopi in neko noč sem jo poiskal in vzel seboj. Toda jaz je ne morem gledati, niti se ločiti od nje in radi tega sem obesil pred njo zaveso. Ali odhajate, gospod?'"

Duhovnik je pogledal za trenutek na križ in nato na sliko. Stopil je

na nasprotno stran sobe in molče pokleknil. Tam je ostal nekaj časa; obraz je imel zakrit z rokami; bolnik ga je s skrivnim nemirno opazoval. Naposled je duhovnik vstal; njegov obraz je bil blede kakor smrt, toda popolnoma miren. Ko se je povrnil k postelji svojega izpokorjenca, je govoril z njim z veliko milino, obenem pa tudi z neko nepremagljivo silo.

"Jakob," je rekel, "nobenega greha ni, ki bi ga ne mogla oprati dragocena kri Odrešenikova. Nikdar ni prepozno spokoriti se in ako se kesaš, kakor jaz vem, da se, te zamorem odvezati tega in vseh drugih tvojih grehov. Pozivljam te v imenu Jezusa Kristusa, tvojega in mojega Boga, da se izpoveš in da prosiš odpuščanja."

V duhovniškem vedenju je bilo nekaj, kar je s spoštovanjem navdajalo do sedaj trdovratnega grešnika in ga premagalo. Ponižno se je odzval pozivu in opravil dolgo spoved z glasom, ki ga večkrat pretrgalo ihtenje; in ko se je obtožil, da je kakor Judež izdal svojega gospodarja, so mu prvič po dolgem času zopet tekale solze po licu. Duhoven ga je tolažil z ganljivimi besedami in mu pomagal obujati popolno kesanje. Ko pa je videl, da ne sme izgubljati časa, mu je dal odvezo. Svete besede so bile izgovorjene; umirajočemu je bilo odpuščeno, in angeli so se veselili v oni ozki izbi, kajti grešnik se je bil spokoril. Mir se je prikazal na obrazu, na katerem je bil pred kratkem še videti divji obup.

"Sedaj pa," je rekel duhoven, "sedaj, ko si se spravil z Bogom, mi samo še preostaja, da se spraviš še z menoj."

"Z Vami, gospod!" je jecljal spokorjenec. "Kako sem mogel Vas razžaliti?"

"Jakob," je odgovoril duhoven svečano, "moj oče je bil, in moja mati in moji sestra, ki si jih ti poslal na morišče. Jaz sem mali Pavlin, ki si ga nekaj nesel na svojih rokah po gorski stezi. Naš dobri Bog ti je odpustil in zato ti tudi jaz odpuščam iz vsega srca."

Bolnik je uprl svoje oči v duhovnika, ga gledal za trenutek z neizrekljivim začudenjem; spoznal ga je, hotel je govoriti, a je le globoko vzdihnil, stegnil roki proti duhovnu, se zgrudil na ležišče nazaj in umrl.

Sin nedolžnih žrtve je dolgo in goreče molil pri mrliču, mu pobozno zatisnil oči, nato pa odšel svojo pot radujoč se, da ga je Bog poslal, da stoji v zadnjih trenutkih ob strani človeka, ki je bil tako potreben odveze, katero mu je dal duhovnik in tako potreben odpuščanja, ki ga mu ni mogel dati nikdo drugi kakor on, nekdanji mali Pavlin, ker njega edinega si je pokojnik želel še enkrat videti, preden umrje.

Iverji.

Nekateri možje se že po preteku 2. leta zakonskega življenja tako zanemarjajo, da so podobni kakemu zapuščenemu grobu.

H konju vprežena mula bode vedno krotka, ali ponižna, kakor kak mož, ki ne živi zadovoljno ob strani svoje Ksantippe.

Ne sodi onega moža, ki se še danes rad baha s tem, kar je zadnjič govoril.

Izgubljenim sinom stare kokoši bi se lahko primerjalo njeno pokvarjeno izvaljeno jajce.

Pripetilo se je že, da se je kak postarana devica raje slabo omožla, kakor da bi ostala samica do smrti.

Poprečno ima omožena ženska dve navade ali dvoje zunanosti. Prvo kaže rada zunaj na cesti ali v javnosti, drugo pa vporablja doma.

Žganje potaplja v sebi pač nekaj skrbi, — vendar jih pa povzroča še v večjem številu nego pa manjša.

Res je lepo živeti na farmi, s katere se lahko pelješ s počestno železnico v kako bližnje mesto.

Oslu lahko poveš tudi najgrobšo psovko naravnost na ušesa.

Ženska ni nikdar predobra, da bi ne poznala pravo vrednost zvestobe.

Mož, ki povzroči valed nepredvidnosti železniško nesrečo pri vlaku bode smatran hudodelcem. Bogatin pa, ki uniči morda celo železniško podjetje bo smatran vedno financirjem.

Dosti je trgovcev ali obrtnikov tudi članov naše Jednote. Podpirajte jih torej in pazite na oglase v našem listu!

Svoji k svojim! Držite se tega gesla in kupujte pri trgovcih, ki imajo oglase v našem listu!

Vsem Slovincem in Hrvatom priporočam mojo gostilno

"Hotel Flajnik"
3329 PENN AVENUE

v kateri točim vedno sveže

PIVO, ŽGANJE, VINO IN RAZNO VESTNE DRUGE PIJACE.

Priporočam se cenjenemu občinstvu, najobilnejši obisk. — Vsi znanci in neznanci vedno dobrodošli!

NA SVIDENJE!

Geo. Flajnik, lastnik
3329 Penna Ave. Pittsburgh, Pa.

Sedaj je čas.

Vsi oni, kateri želijo kupiti farmo, naj pišejo takoj po knjige, katere jim pošljemo zastonj. V tej knjigi je natančen opis ozemlja, katerega prodajamo.

Sedaj smo razdelili 10,000 akrov zemlje za farne za ustanovitev nove slovenske naselbine v Draper, Wis. V tej knjigi je veliko zahvalnih pism od onih, ki so že kupili od nas zemljišče.

Zemljišče prodaja znana Edward Hines Lumber Co. največja trgovina s lesom na svetu. Da se boste sami prepričali pišite na

A. R. CODE, Landsale Manager
EDWARD HINES FARM LAND CO.
1324 Otis Bldg., Chicago, Ill.

Naš zastopnik za Slovence je:
Mr. MATH CESAR,
1900 W. 22nd St., Chicago, Ill.
2/24—5/24

PETER CULIG
JAVNI NOTAR

1245 So. Santa Fé Avenue,
Pueblo, Colo.

Izdeluje vsakovrstne pravoveljavne listine, spadajoče v notarsko stroko za Združene države in staro domovino.

ROJAKI IN ROJAKINJE

ŠIROM AMERIKE.

Podvizajte se; sedaj se Vam nudi najlepša prilika pomagati soročnikom in prijateljem v stari domovini dokler so krone še ceno.

Sedaj pošiljam:

10 kron za . . . \$ 1.70	200 kron za . . \$ 32.50
25 kron za . . . 4.15	250 kron za . . 40.60
50 kron za . . . 8.15	500 kron za . . 81.20
100 kron za . . . 16.25	1000 kron za . . 160.00

Denar je točno in zanesljivo dostavljen, kar Vam jamčim s svojim, meni lastnem premoženjem.

Slovincem priporočam v poset tudi mojo

GROCERIO IN MESNICO
ter zalogo kuhinjskega in namiznega orodja.

Prodajam blago najboljše vrste po najnižjih cenah.

KRANSKE SUHE KLOBASE domačega izdelka razpošiljam na vse kraje. Pišite po cenik teh.

JOSEPH SITAR

SLOVENSKI TRGOVEC IN POSESTNIK
801-2-3 N. Chicago St. JOLIET, ILLINOIS.

ČLANI
FEDERAL RESERVE BANKE

Ustanovljena
leta 1857

Nacionalizirana
leta 1864

Pod nadzorstvom vlade Zedinjenih držav

NALAGAJTE VAŠ DENAR

v najstarejšo, največjo in najbolj močno

BANKO V JOLIETU

— ki daje —

3% obresti 3%

pripisuje polletno k glavnici

Mi pošiljamo denar v staro domovino po najnižjem dnevnem kurzu.

(Prva Nacionalna Banka)

FIRST NATIONAL BANK

Skupno bančno premoženje ali vrednost znaša **\$5,000.000.00**

DOMAČA NARAVNA OHLJSKA VINA
kakor DELAWARE, CATAWBA in CONKORD

prodaja

JOSIP SVETE
1780-82 E. 28th St., Lorain, Ohio

CONCORD RDEČE VINO
60c. galona.

CATAWBA BELO VINO
80c. galona

Te cene veljajo od 25 galonov naprej, pri manjih naročilih cene po dogovoru. Pri teh cenah je vojni davek že vračunan.

—Vina so popolnoma naravna, kar jamčim.—
Naročilu je treba pridejati denar ali Money Order.

SKRIVNOST NAJDENKE.

Fovest, — za slovensko ljudstvo priredil A. K.

I.

Lokarjeva domačija je največja in najlepša na Zlatem brdu, kajti travniki in polja na levi strani doline so večinoma njena last. Hiša stoji na prijaznem gričku in je od temelja do strehe vsa zidana, njeni beli zidovi so mikavno poslikani in cela stavba je pravzaprav podobna gospodskemu gradišču. Novcevi in blaga ni nikoli manjkalo pri Lokarjevih, pa tudi nesreče ne. Starega Lokarja je pred štiriindvajsetimi leti neki obubožan kmet in posestnik žganjarne, po imenu Jošt, pri prepiru v domači gostilni — ubil. Gospodinja je pol leta pozneje povila mrtvo deklico. Starejšega sina Marka je očetovala nasilna smrt tako pretresla, da je ostal siromak vse svoje življenje dni bolehen in umrl, že kot šestindvajsetleten mladenič. Jošt, ki so mu za njegov zločin napravili petnajst let ječe, je vdan presedel svojo kazen in se vrnil na Zlato brdo. Tedaj se je na Lokarjevem skednju nenadoma pokazal rdeči petelin, vsa gospodarska poslopja so pogorela do tal poginila je desetorica govedi, in Jošt je prejel za svoj zlobni in maščevalni požig vnovič devet let zapora. Pred nekaj tedni pa so ga izpustili iz ječe in tako je začel zopet postopati po Zlatem brdu. Plašno in s strahom se mu ljudstvo izogibalo na poti, v bližini Lokarjevine se pa celo ni smel pokazati, kajti hlapeci so ga bili še nedavno zapodili z brizgalno za gnojnice. — Zadnje leto se je naselila pri Lokarjevih radostna in žalostna sreča. France, sedanjí posestnik, si je po materini smrti izbral domačo rejenko Tilko za ženo. Tilkina preteklost je bila ne navadna, čudna. Že takrat, ko je Lokarica povila mrtvo deklico, je prišla v to hišo. Nekega lepega jutra je namreč ležalo pred Lokarjevim pragom plakačče dete, zavito v siromakihih capah. Dete, zalo dveletno deklico, je najbrž položila tjakaj nesmiljena roka, da bi je imovala Lokarica sprejela za svoje. Ni sledu starosti o starih in o rojstnem kraju, ni črke o krstnem imenu in starosti niso našli pri najdenki. Vsa skrbna poizvedovanja so bila brezuspešna in tako je Lokarica tem rajša sprejela dete, ker se ji je zdelo kot nekako darilo iz nebes, poslano v nadomestilo za njeno lastno mrtvorojeno deklico. Mlajši sin France je bil takrat sedem let. Vzgajali so ju skupno in bila sta si kakor brat in sestra, dokler ni odrinil France za osem let k vojakom. Lokarica ga je želela odkupiti, toda sin ji ni pustil. Podjedoval je bil po svojem očetu stari Lokarjev ponos in zdelo se mu je nečastno, da bi se s pomočjo denarja izmuznil cesarski službi. Že kot deček je imel pojem časti v sebi močno utrjen ter je ocenjeval vsa dejanja, bodisi svoja ali tuja, edino z merilom časti. Pri vojakihi si je ta pojem še bolj poglobil, semintja skoraj preveč. Vsaka kazen, ki je žadela tega ali onega izmed njegovih tovarišev, mu je bila dovolj, da je jel kaznovanica prezirati. Njemu samemu ni bilo ves čas službovanja treba prestopiti nobene kazni in že četrto leto si je tako naklonil zaupanje predstojnikov, da so ga povišali v nadlovca. Šesto leto je služil cesarju, tedaj mu je umrl starejši brat Marko; smel je postavno terjati opogostitev, vrnil se je domov in prevzel očetovo zapuščino. Krepak in junaški je prišel v domačo vas postaven in raven kakor sveča, z zalimi, navihanimi brkami, žarečimi očmi, uglajen in gosposki v svojem nastopu. Doma ga je čakalo prijetno iznenadenje. Njegova sestra Tilka — ako jo smemo tako imenovati — je prav tako vzrasla v močno, zalo mladenko. Razevela se je v tako bujno lepoto, kakor se razeveta solnčna evetice; da ste videli njene svetločne lase, njene lesketajoče oči, črne kakor ogjke, in njene vzvišene, resne poteze na obličju, bi bili vzkliznili: Ni je lepše, kakor Tilka! Odelej France in Lokarica nista več obdevala kakor brat in sestra in po materini smrti se razvila med njima docela dru-

gačna čuvstva. Dolgo časa je krotil France svojo ljubav napram deklici, ker si ni bil povsem na jasnem, je li dovolj častno, če si izbere domačo rejenko brez imena in starišev za svojo ženo. Pa tudi Tilka se mu ni obešala okrog vratu, nasprotno, bila mu je malobesedna, hladna; le tuintam je iz gotovih znamenj mogel spoznati, da je njena vmemarnost samo navidezna. Ko je mladi Lokar končno vendarle rešil častno vprašanje, se ni dolgo premišljal in obstavil. Tilka je postala njegova žena. Ustvarjena sta bila drug drugemu kakor oko očesu in po vsej dolini si čul splošno sodbu: Krasnejše dvojice, kot sta mlada Lokarja, ni daleč okoli. Tako se je pri njih zopet naselila sreča. Bila je to polna, ne skaljena sreča. France je svojo mlado, ponosito in brhko družico skoraj oboževal ter ji vsako željo kar z oči čital, dočim je Tilka oboževala svojega Franceta. Sreča jima je postajala od dne do dne večja, in četudi je prvo leto hišna zibelka ostala prazna, ni najmanjša senca zatemnila solnce njune medsebojne sreče. Toda te sladke sanje so jima vendarle enkrat minule.

Bilo je koncem majnika. V cesarskem mestu Dunaju se je imela vršiti velika strelska slavnost in mladi Lokar je sklenil, da se kot strasten in navdušen strelec udeleži te sijajne prireditve. Štirinajst dni je nameraval ostati z doma. Ker je šele prvič po svoji poroki za tako dolgo dobo odhajal v tujino, je Tilka ob slovesu potočila marsikako solzo. Mož jo je tolažil ter ji zagotavljal, da ji prinese domov nekaj posebno lepega od cesarja. Dva dni po moževem odhodu je prejela Lokarica pismo, naslovljeno na svoje ime in znanomovno s poštnim pečatom sosednje vasi. Velike, okorne in neokretne črke so se ji zdele popolnoma tuje. Ko je odprla pismo in preletela z očmi prve vrstice, je pobledele kakor mrli in se tresla kakor trepetilka. Pismo se je glasilo sledeče:

„Ljuba hčerka!

Gotov si že večkrat želela čuti kaj o svojih pravih stariših. Tvoje matere ni več med živimi in jaz, tvoj oče, nimam nikogar na svetu razen tebe. Izročili so te tujim ljudem brez moje vednosti in zoper mojo voljo. Koprnel sem mesece in leta, da bi še enkrat zrl tvoje oči in ti segel v roko. Zakaj nisem že poprej prišel k tebi, ti morem samo ustno povedati. — Bodi tako dobra in pridi jutri, v četrtek, zvečer okoli devete ure v vaš gozd k znamenju Marije Pomagaj, tam me boš našla. Ni se ti treba bati, saj sem tvoj telesni oče, ki ga žge ljubez in kopnenje po tebi. Da te le enkrat vidim in izpregovorim samo eno besedico s teboj, sem zadovoljen; šel bom in se ne vrnem nikoli več. S tisoč pozdravi te pričakuje tvoj ljubeči oče.”

Pismo je zbudilo v Tilki strašno razburjenje, nešteto skrbi in dvomov. Ali je res njen oče? Kdo ve, v kakšni podobi ji stopi pred oči? Čemu neki ne pride na dom? Ali mu je dolžna uslišati prošnjo, ko se toliko let ni pobrigal za svojega zavrženega otroka? — Vseeno, mora že imeti za dosten razlog. Pismo se glasi tako mlo proseče in ganljivo. Če je oče, potem je njena sveta dolžnost, da ga ne pusti zaman prositi. Četrta božja zapoved je rodila že mnogo blagoslova, pa tudi mnogo prokletstva. Dolgo časa je premišljala Tilka, ali bi šla ali ne, slednjič se je odločila, da ugodí očetovi prošnji. Toda sama se nikakor ni upala sredi temne noči v gozd. Zato je naprosila na večer naslednjega dneva dekle Žefo, da bi jo spremlila do znamenja Marije Pomagaj, kjer bi odmolili skupni rožni venec. Ko sta stopali ženski skozi goščavo, je v zvoniku vaške cerkve ura ravno kar bila devet. Znamenje Marije Pomagaj je stalo sredi male goščave, obdano krčgin-krog od debelih in visokih jelk. Malo, da ni počilo gospodinjji Tilki srce, tako burno ji je utripalo, ko je dospela sredi gozda. Plašno

in pazljivo se je ozirala naokrog, toda ni tu ni tam ni bilo čuti živih duš. Jela je z dekle moliti rožni venec; toda očeta ni bilo od nikoder, niti zdaj, niti pozneje, ko je odhajala proti domu. Preseneča, pa vendar mirnejšega srca se je vračala Lokarica domov; pismo je smatrala za nedolžno šalo, s katero jo je hotel oplašiti kak nagajivec. Toda že v soboto je dobila drugo pismo. (Dalje sledi.)

Smešnice.

V BRIVNICI.

Brivec: “Čemu se pa toliko zvi-jate in delate take obraze, saj moja britev dobro reže. Rezilo je z najboljšega in najfinejšega angleškega jekla.”

Gospod: “Oh, moj ljubi brivec! Saj vam verujem, da je vaša britev iz dobrega jekla, kajti odkar me brijete, ne vidim že drugega, kot same iskre. Kar žari se mi že pred očmi od vašega najboljšega angleškega jekla!”

ČE JE UČENJAK.

Necega učenega profesorja naravoslovca povabi ošaben bogataš k pojedini. Ker se hoče z njim pošaliti, postavi pred njega pečeno, jako staro kokoš. Ko je učenjak že nekaj časa nevtrajeno grizel in glodal, vpraša ga gospodar: “He, gospod profesor, povejte mi, kako poznate staro perutnino od mlade?” — “Celo lahko, namreč po zobeh!” bil je odgovor. — “Ja, kokoši pa nimajo zobov!” — “Kokoši res nimajo zobov, toda — imam jih jaz!”

POSEBNA NESREČA.

Jehuber: “Si že slišal, kako nesrečo je imel moj sosed?”

Nihuber: “S čim pa?”

Jehuber: “No s svojo jezičljivo, klepetuljavo ženo.”

Nihuber: “Ne; ali se je vgriznila v jezik?”

Jehuber: “To ne, pa padla mu je v vodnjak.”

Nihuber: “No, in so potem mrtvo potegnili ven?”

Jehuber: “Ja, vidiš — to bila je ravno nesreča, da je bila še živa, ko so jo ven dobili.”

Nihuber: “Ta človek ima pa tudi res povsod smolo!”

SMODKE NA SEŽENJ.

Pri neki igrališki igri moral je imeti eden izmed igralcev smodko v ustih, katera pa je bila vsled varčnosti gledališkega ravnatelja — iz lesa. Prigodi se pa, da pade ta smodka igralcu na tla in seveda nenavadno zaropote. Gledalci, ki so kaj vedeli, pri čem so, začnejo se na ves glas smejati. Samo igralec ostane resen, pobere smodko in vpraša ravnatelja: “Prosim, ljudje bi radi vedeli, po čem vi seženj takih smodk kupujete!”

ZA VSEBINO OGLASOV ni odgovorno ne uredništvo, ne upravnštvo.

SLOVENSKA NASELBINA

v Jump River, Wis., obeta postati jedna najboljših v Ameriki. Zemlja je rodovitna, na njej raste vse, in je tik železnice. Podnebje je zdravo, voda dobra, vse se lahko proda. Živinoreja, svinjereja, ovčjereja, kurjereja bodo dajale tukaj lep dobiček. Skušali bomo ustanoviti zadržno mlekarno, zadržno sušilnico za svinjsko meso in klobase itd. Muštrov zemlje ne pošiljamo; vsak naj si pride stvar ogledat sam. Požurite se rojaki, dokler ni zemlja tik železnice pobrana ali prodana. Cena za akre \$20.00 in višje na osemletno plačilo. Obrnite se na rojaka:

Wm. Brunschmid
FARMER
Jump River, Wisconsin.

OPOMBA:

Prodajam tudi obdelane farme, konje, živino, svinjat, kurjad, sadno drevje, traje, inkubatorje, Cream Separatorje, razne poljedelake stroje itd.
4. 14. — 7. 14. 15.

ROJAKI!

Ako gledate za svoj dom, sedaj se vam nudi lepa prilika za to. Na prodaj za \$3300. — so 2 hiše na 23 St. Chicago, Ill. ki donna-šate \$384. — renta na leto, to je približno 12% obrestnih dohodkov od vašega naloženega denarja. Obe hiši se dobijo za \$500. — gotovine, drugo pa na obroke. Za pojasnilo obrnite se na **Frank Kosmač-a**
2116 W. 22 St.
Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2138

POZOR ROJAKI!

Spodaj podpisani imam na prodaj v okolici Willard in Greenwood, Wisconsin, dosti zelo rodovitne zemlje; torej če katerega veseli isto kupiti, ali iti na farmo, naj mi piše, ali naj se pa osebnó obrne na spodaj podpisanega:
Gregor Selikar
R. 5. box 26
Greenwood, Wis.
Ad. 5. 5. — 11. 5.

SLUŽBO GODBOVODJE (Band)

išče mlad Slovenec z družino, pri kakih slovenskih godbi pri novi ali pa že bolj izurjeni; ter je zmožen začeti novo godbo.
Pišite za pojasnila na uredništvo tega lista pod naslovom “Band Leader”.
Ad. 5. 5. — 5. 12.

POZOR! ROJAKI POZOR!

Rešite se sužnosti in postanite svoji gospodarji!

Kako težko je dobiti danes delo in kako mora ravno naš narod v tej deželi opravljati najtežja dela, to ve gotovo vsakdo, zato pa: odalavimo to sužnost in postanimo svoji gospodarji!

Nisem se bal lansko jesen precejšnjih stroškov pri izbihi ali preiskovanju dobre zemlje in lepega kraja v državi Wisconsin. Posrečilo se mi je dobiti res to, kar sem iskal in kjer upam, da bode vsak prav zadovoljen.

Moja želja je, da se zbere kakih 10—20 kupeev, kateri bi prevzeli skupno lep kos zemlje od 1000 — 2000 akrov: eden 40, drugi 80, itd. koliko bi kdo želel in bi tako vstanovili novo lepo slovensko naselbino.

Kdor želi res biti svoj gospodar in kdor hoče imeti z zaupnim in poštenim rojakom opraviti, naj se takoj oglasi pismeno pri meni, da mu odpošljem natančen popis tega sveta, ali naše bodoče slovenske farmske naselbine. Posebno opozarjam in prosim rojake Primorce, da se obrnejo do svojega rojaka. Pišite takoj!

Ven v čisto naravo in na zdrav zrak!

Vaš
F. Seljak
1412 W. 18th St. Chicago, Ill.

JOHN MOŽINA

slovenska grocerija in mesnica
1039 Prescott St. vogal 11th St
North Chicago, Ill.
(Telefon št. 466)
Priporočam svojo zalogo raznovrstnega vedno svežega grocerijskega blaga in mesnico. **NIZKE CENE, DOBRO BLAGO IN TOČNA POSTREŽBA** je moje geslo. **ROJAKI K ROJAKU.**
2. 3. — 5. 3. 15.

ŠOLA

za učenje vožnje z avtomobilii.

Kdor se hoče temeljito in kmalu priučiti vožnje z avtomobilii, ali iste popravljati, naj pride k nam v šolo, ker mi vse to učimo. Poduk se vrši podnevu in ponoči!

Mi garantiramo, da dobi učenec “Licence” ali dovoljenje. Pridite se torej učiti k nam!

PENN AUTO ŠOLA

Murtland Ave. and Kelly St.
Pittsburg, Pa.
(55.—11. 5.)

Mednarodna Tiskarna.

(Poprej “Slovenski Narod.”)

E. J. Mensinger, lastn.
117 Northern Ave. Pueblo, Colo.
Izvršuje vsa, v tiskarsko stroko spadajoča dela točno in najceneje. Priporočam se društvom in trgovcem itd. širom zapada. Pišite po ceni! 5.5.15—5.5.16.

Za zastave, regaliije in vse društvene potrebščine

priporočamo

prve in najstarejše domače tvrdko

F. Kerže Co.

2711 So. Millard Avenue
Chicago, Ill.

Vse delo in blago garantirano. — Ceniki zastav. — V zalogi imam še nekaj obeskov na spomin 20. letnice K. S. K. J. kot so jih prejeli delegatje zadnje konvencije. Pozlačeni in čisto zlato.

V zalogi jih imam samo jaz in nikdo drugi ne.

JOLIET TRUST & SAVINGS BANK

se otvori lahko pri nas

hranilno vlogo

katera se obrestuje **3%** po

Joliet Trust & Savings Bank
114 N. Chicago Street
JOLIET, ILL.

Ta banka je pod državnim nadzorstvom.

Martin Nemanich
slovenska gostilna in restavracija
Rojaki Slovenci vedno dobrodošli!
Zaloga in prodaja pristnega domačega vina.

Telefon: Canal 80.
1900 W. 22nd St. Chicago, Ill.

JOSIP PERKO
SLOVENSKA GOSTILNA

2236 S. Wood Str. Chicago, Illinois
Telefon: Canal 298

Se priporoča rojakom Slovincem za obilen poset. “Dobra postrežba in dobra pijača”, to je moje geslo.

Sv. birma in obhajilo je prav blizu!

Zapomnite si, da dobite pri nas najboljše obleke in vse oprave za Vaše dečke. Posebno priporočamo (Blue Serge) obleke za dečke, stare od 3 do 16 let.

Naročite si pri nas obleko “The Royal Tailors” še od \$15.00 naprej!

Edina slovensko-hrvatska trgovina oblek, obuval, klobukov in drugih oprav.

Patlogar & Thomas
133 S. Union Ave., vogal D. ceste. Pueblo, Col.

VELIKA ZALOGA VINA

belega in rudečega iz Euclid, Ohio grozdja, katero se smatra za najboljše v Združenih državah. Moje vino se sme rabiti pri daritvi sv. maše, ker je naravno ali pristno vino. Pošiljam ga na vse strani Amerike. Cena vinu je:

Rudeče sod \$28.00 Belo sod \$34.00

in pri tem jaz plačam vojne davke. Za več pojasnila se obrnite na me:

Louis Lach,
1033 E. 62nd Street, N.E., Cleveland, Ohio.